

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francosa d'Assisi 20. Telefon 21-97. Dopolni naj se pošljejo izključno uredništvu, oglaševalcem, naročnikom in tiskarjem. Rokopisi se ne vračajo. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna "Edinost". Podizdajništvo v Gorici: ulica Glasa Carducci št. 7, I. n. — Telefon št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Pismo iz Čehoslovaške

PRAGA, 26. avg. 1927.

V čehoslovaškem tisku je izšel živahno razpravljajoč članek "Lidovih Novin" o izjemnih vladni večini narodne skupščine, ki naj bi nastopila na njenem jesenskem zasedanju. Glasila strank, ki pripadajo sedanji vladni večini, odpravljajo verodostojnost informacij "Lidovih Novin", češ da je njihov članek izmišljen kombinacija ali agitacijski manever. Ti listi složno dokazujejo, da so izjemne v sedanjih vladni večini odveč, ker se je ta večina s svojim delom dobro izkazala, obenem pa tudi vladni večini škodljive, ker njen delovni program se ni izčrpal. "Narodna Politika" in "Venkov" glasilo čehoslovaške republikanske stranke, ugotavlja, da se v demokratičnih državah vladne večine le tedaj izpreminjajo, ko so svojo nalogo izpolnile ali če so se pokazale nesposobne za svoje delo. Takega slučaja v Čehoslovaški ni. Potreba po ustavitvi številne močne večine se pojavlja običajno tekem težkih kriz ali v državo nevarnih trenutkih ali pa njenih slovesnih trenutkih. Tudi takega slučaja na Čehoslovaški ni, za izvršitev svojih nalog pa je sedanja parlamentarna večina dovolj močna. Posebno nepotrebno pa bi bilo, če bi se po večala s priključitvijo ene ali druge socialističnih strank, ki so jo še pred kratkim sivojevoljno in brez pravega razloga zapustile.

Pri tem razpravljanju se je pokazal docela rezerviranega tisk socialističnih strank, ki se sedaj nahajajo v opoziciji, to pa brzokone radi tega, ker hoče prikriti svoje namene. "České Slovo", glasilo narodnih socialistov, naglašajo, da se pred občinskimi volitvami ne more niti pomisliti na vstop te stranke v vladno večino. "Pravo Lidu", list socialnih demokratov, pa pravi, da so vesti "Lidovih Novin" glasovi bodočnosti. "Lidove Novine" vztrajajo pri svojem in končujejo neki svoj članek z ironično pripombo, da se bo pa po volitvah videlo.

Predvsem izgleda, da bo sedanja vladna večina nastojala, da v predstojećem zasedanju uza-koni zakonski osnutek o socialnem zavarovanju, ki se zanj živo poteguje stranka ministrskega predsednika (agrarna). Goto-vo je, da ne bi tega dela podpi-rala niti ena socialistična stran-ka. Jasno je tudi, da zamišljena preosnova socialnega zavarova-nja ne bo dovedla, da se stranski izprememb tega zaka-na, tako da bi na pr. ne zaga-varjala samo interesom name-ščenec, ker bi to tvorilo kamen spodbike za vstop kake sociali-stične stranke v vladno večino, do česar mora itak prej ali slej priti že sprito sestave prebival-stva na Čehoslovaškem.

O bližnjih občinskih volitvah krožijo govorice, da dela re-publikanska (agrarna) stranka na to, da se volitve ne bi vršile po vsej republiki enega in iste-ga dne, temveč ločeno po posa-meznih krajih in po štirikrat na teden. Ta način volitev ima na-men, da bi republikanska stran-ka postavila svoje kandidatne liste v vseh občinah in bi even-tuelno zmagala tudi tam, kjer ni republikanske večine, če bi le druge stranke dobile manj gla-sov. Proti temu načinu volitev so se uprle druge stranke, po-sebno ljudska stranka, ki bi morala z velikimi izgubami pre-pustiti zmago republikancem.

Kot so pred nekaj dnevi "Na-rodni Listi" javili, se bodo ob-šinske volitve na Čehoslova-škem vršile brzokone 23. ali šele 30. oktobra v 80 odstotkih vseh onih občin, v katerih izgubijo mandati občinski svetov do tega časa svojo veljavo. V ostalih občinah pa se bodo volitve vrši-le kasneje.

Med važnejše zakonske pre-dloge, ki jih bo vlada predložila narodni skupščini na njenem predstojećem zasedanju, bo tu-di osnutek o preosnovi trgovin-skega zakonika, ki ga pravo-sodno ministrstvo že pripravlja. V odgovorih na vprašanja, ka-tere baš sedaj proučujejo v pravo-sodnem ministrstvu, zahteva-jo trgovinski krogi, naj se v po-jem "trgovca" ne vključujejo rokodelci, pač pa trgovci z ne-premičninami, nadalje, da se

zadruga uvrstijo v red akcijskih, komanditnih in drugih družb, da se podredijo državna podje-tja, predpisom, ki veljajo tudi za druge trgovce, da se stavi-jo trgovci v isti red kot trgovci, da vodijo trgovinske registre trgo-vinske in obrtne zbornice itd.

Ker zahteva preosnova trgo-vinskega zakonika mnogo časa, brzokone ne bo dogotovljena še tekem predstojećega zasedanja in je verjetno, da bo o njej skle-pala čehoslovaška zbornica šele drugo leto na svojem jesenskem zasedanju.

Načelnik vlade

se je spet vrnil v Rim

RIM, 29. Sinoči ob 19. uri se je povrnil v Rim načelnik vla-de on. Mussolini.

RIM, 29. (Izv.) Predsednik vla-de, ki se je včeraj zvečer spet povrnil v prestolico, se je danes zjutraj že posvetil svojem običajnemu delu. Tekom dopol-dneva je sprejel predsednik vlade v palači Viminale gene-ralnega tajnika fašistovske stranke on. Turatija, držav-nega podtajnika pri zunanjem in notranjem ministrstvu, ki so mu poročali o položaju v stran-ki in o notranji ter zunanji po-litiki.

Ministri spet v Rimu

RIM, 29. (Izv.) Davi so se po-vrnili v Rim tudi pravosodni minister on. Rocco, minister za narodno gospodarstvo on. Bel-luzzo in državni podtajnik v aeronavtičnem ministrstvu on. Balbo, ki je nadzoroval pripra-ve za predstoječa mednarodna letalska tekmovanja za kupo Schneider, ki se bodo vršila v Benetkah.

Novi vlaki na progi Milan-Bazel

RIM, 29. (Izv.) 1. septembra bo uveden na železniški progi Mi-lan-Curich-Bazel nov luksuzno urejen brzovlak, ki se bo ime-oval "Gotthard Pullmann Ex-press". Novi brzovlak bodo se-stavljali izključno le vozovi "Pullmann" I. in II. razreda.

Konvencija o svobodni madžarski coni na Reki bo v kratkem objavljena

RIM, 29. Iz Budimpešte poro-čajo, da je ogrski trgovinski minister Hermann izjavil, da bo v najkrajšem času objavlje-na konvencija med Italijo in Madžarsko o madžarski svobodni coni v reškem pristan-išču, in sicer čim bodo razre-šena poslednja vprašanja glede italijansko-madžarske trgovin-ske pogodbe.

Nedeljski volilni shodi v Jugoslaviji

BEOGRAD, 29. (Izv.) Včerajšnja nedelja je potekala popol-noma v znamenju bližajočih se volitev. Razen ministrskega predsednika Vukičevića so bili vsi ministri na agitacijskih shodih in tudi načelniki strank so se mudili med svojimi voli-ci. Današnji listi beležijo obšir-no poročilo o včerajšnjih sho-dih. Največ zanimanja je vlada-lo za shod zunanjega ministra dr. Marinkovića v Nišu.

Pred shodom v Nišu je imel dr. Marinković dolg sestanek z jugoslovanskim poslanikom v Sofiji Ljubo Nešićem, ki je prišel iz Sofije, da poroča zuna-njemu ministru o položaju v Bol-gariji.

Značilna je tudi agitacijska turneja bivšega predsednika narodne skupščine Marka Trifkovića po Bosni in Hercegovini. Posebno vzbuja veliko pozor-nost okolnost, da je gospod Trifković posetil vse one kraje, kjer je pred nekaj dnevi govo-ril ministrski predsednik Velja Vukičević.

Ljuba Davidović je nadalje-val svojo volilno kampanjo v beograjskem volilnem okrožju. Splošno se komentira tudi govor dr. Korošca, ki ga je imel v Lju-tomeru.

Na volilno agitacijo po deže-li so se povrnil tudi oni politi-ki, ki so sinoči ali tekem današnjega dopoldneva dospeli v Beograd. Ministrski predsednik Velja Vukičević odpotuje jutri zjutraj spet na agitacijsko po-tovanje po južni Srbiji. Tudi Lj. Davidović se pripravlja na večje potovanje po južni Srbiji in bo posetil predvsem Veles, Stip in Strumico.

Bolgarski kralj Boris

pri francoskem zunanjem mi-nistru Briand

PARIZ, 29. (Izv.) Veliko pozor-nost v tukajšnjih političnih krogih je vzbudil dolg sestanek bolgarskega kralja Borisa s francoskim zunanjim ministrom Briandom. Kakor znano, ima Briand v Beogradu in Sofiji ve-liki vpliv. Misi se, da je kralj Boris prošil Brianda, da posre-duje pri jugoslovenski vladi za zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Istočasno pa kroži go-vorica, da je kralj Boris iskal pomoči Francije v raznih me-dnarodnih vprašanjih, ki se tiče-jo v veliki meri tudi Bolgarije.

Upepelitev Sacca in Vanzettija

400.000 pogrebcev

BOSTON, 29. (Izv.) Po nekate-rih cenitvah je prisostvovalo prenosu trupel Sacca in Vanzet-tija iz mrtvašnice v krematorij nad 400 tisoč oseb. Ko se je za-čel pogrebni spreved pomikati, je došlo med množico in policijo do dveh spopadov, ki pa nista imela nikakih resnih posledic. Odbor za Sacca in Vanzettija je sledil mrtvaškim vozovom v avtomobilu. V krematoriju so se vršili spominski govori, v katerih sta bila Sacca in Van-zetti proslavljena kot mučenika. Pri obredu so bili navzoči dva in sin Sacca in Vanzettijeva sestra, ki jih je spremljal usta-novitelj odbora za Sacca in Van-zettija Albin Feliciani.

Obsedno stanje v Rotterdamu

ROTTERDAM, 29. Občinski načelnik Rotterdamu je proglasi-l obsedno stanje vsled izgre-dov demonstrirajočih množic, ki so protestirale proti usmrtni Sacca in Vanzettija.

Bombni atentat na kalifornijsko univerzo

BERKELEY (Kalifornija), 29. (Izv.) V pretekli noči je eksplo-dirala pred vhodom v bakteriološki zavod kalifornijskega vse-učilišča bomba. Poslopje je bilo precej teže poškodovano. Vrata in okna so bila vsled silne ek-splodije vsa polomljena in vrta.

Belgija in francosko-angleška pogajanja za skrčenje zasedbenih čet v Porenju

PARIZ, 29. Pariškemu "Tempsu" poroča njegov poro-čevalec v Belgiji, da je belgijska vlada točno nasledovala diplo-matična pogajanja med Parizom in Londonom glede vprašanja zasedbenih čet v Porenju, ne da bi pri njih aktivno sode-lovala. Belgijška vlada se bo brez dvoma ravnala po pravcu, kot ga bosta sporazumno določili obe velesili, seveda če bo zahte-vano skrčenje belgijskih čet v sorazmerju s skrčenjem fran-coskih in angleških zasedbenih čet.

Težka avtomobilska nesreča v Jugoslaviji

KARLOVAC, 29. (Izv.) Včeraj ob 10. uri zvečer se je ponesre-čil avto vladnega komisarja v Karlovcu Kosmika, ki se je vra-čal z nekega inspekcijskega po-tovanja. Malo pred Karlovcem je imel avto krizati železniško progo. Ker so bile zaporniče od-prte, ni nihče slutil, da prihaja vlak. V tistem trenutku pa je pridrvel po progi v smeri proti Karlovcu osebni vlak s Sušaka. Avto se je z vsi silo zaletel v prvi agon. Sunek je bil tako si-len, da je zagnalo avto daleč vstran, voz se je prevrnil in po-kopal pod seboj vse potnike.

Nekaj komisarja Vladimirja Gašparac je dobil težke poškod-be, da je med prevozom v bolni-co umrl. Ostali potniki so bili samo alžje ranjeni.

Žetev na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 29. Poljedel-sko ministrstvo je objavilo uradne podatke, ki so se sestavi-li o letošnji predstojećem žetvi na Madžarskem: 270.000 stotov rži, 60 tisoč letos manj nego la-ni. Koruze, krompirja in pese pa bo za kakih 300.000 stotov več. Po najnovejših domnevah se bo pridelalo žita za kakih 20 milijonov 440.000 stotov. Priče-lo se že po krajih mlatve.

Avtomobilske tekme za jugoslovansko prvenstvo

SARAJEVO, 29. (Izv.) Dne 18. septembra se bodo vršile na pro-gi Sarajevo-Dubrovnik-Saraje-vo, ki meri 280 km, avtomobil-ske dirke za državno prvenstvo.

Evropske velesile in Rusija

Komentar "Sunday Timesa" k govoru Baldwin

LONDON, 29. Včeraj je imel ministrski predsednik Baldwin v gradu Douglas govor, v ka-terem je na dolgo razpravljaj o odnosih med Anglijo in Ru-sijo.

K temu njegovemu govoru pravi poročevalec "Sunday Ti-mesa": "Energični nastop an-gleške vlade proti vladi v Ru-siji je izrazil posledice po vsej Evropi. In sedaj se že ozirajo tu-di druge vlade z neakim nemi-rom na moskovski režim. Njih razburjenje raste dan za dnem. Mogoče je sicer, da Francija ne teži za prelomom diplomati-čnih stikov z Rusijo; vendar pa je na drugi strani znano, da tu-di Italija ne stremi po še večjem zblizanju in se je pojavila celo govorica, da čaka Mussolini le še na ugodno priliko, da bi storil enako kot Anglija. Kot posledica k temu se je pojavil v Ru-siji politični pokret, ki mu je namen, da se v Rusiji končno utrdi enoten notranji sistem. Res prevladuje sedaj v Rusiji pod Stalinom stranka miru. Toda kljub temu je Trocki ostal še vedno na svojem revolucionar-nem stališču in ni, da bi se us-tvarjale Huzije."

Bivši nemški prestolonaslednik na Dunaju

DUNAJ, 29. (Izv.) V soboto je dospel v strogem inkognitu na Dunaj bivši nemški prestolona-slednik. Nostanjen je v hotelu "Bristol". Novinarjem je med drugim izjavil: "Če od smrti cesarja Franca Jožefa nisem bil na Dunaju. Že dolgo sem si želel, da bi spet lahko posetil to lepo mesto, ki mi je že iz mlado-sti v najlepšem spominu. O-stanem še nekaj dni na Dunaju, nato pa odpotujem na Bavarsko, kjer se sestanim s svojo rod-bino."

Ekspedicija generala Nobila na severni tečaj

RIM, 29. K vesti o novi zrako-plovni ekspediciji generala No-bila na severni tečaj, ki jo bo gmotno podpiralo milansko me-sto, dodaja rimski list "Teve-re", da bo zrakoplovu brzokone nadeto ime "Italia" ali pa "Eno-tria". Ekspedicije se bodo udele-žili skoro izključno sami Itali-jani, med njimi več znanstve-nikov, meteorologov in dr. "Te-vere" pravi nadalje, da bo eks-pediciji ime "S. I. E. R. A." (Spe-dizione italiana di esplorazione regioni artiche) — Italijanska ekspedicija za raziskovanje arktičnih pokrajin). Norveški aéro-klub je stavil ekspediciji na razpolago zrakoplovno lopo in steber Wadso, ki sta se ra-bila že pri lanskim polarni eks-pediciji za zrakoplov "Norge".

RIM, 29. (Izv.) General No-bile, ki je predaval včeraj na univerzi za tužce v Peługgiji o svojem novem poletu na sever-ni tečaj, je podal uredniku rim-skega lista "Giornale d'Italia" o tem svojem poletu na severni tečaj daljšo izjavo.

General Nobile priznava, da dozoreva inicijativa za njegovo ekspedicijo na severni tečaj. O-menjeni list pravi, da general v tem pogledu ničesar ne zaniku-je, pa tudi ničesar ne pripr-tjuje. Za enkrat je najboljšje, da se o vsej stvari ničesar ne go-vori.

Bež letnika Levine

z "Miss Columbijs" v London

PARIZ, 29. (Izv.) Danes se je odigral na letališču Breguet pri Parizu kaj smešen dogodek. Okrog 13. ure je prispel na leta-lišče ameriški milijonar Levi-ne, ki je izvršil skupno z letal-cem Chamberlinom na letalu "Columbia" polet New-York-Berlin. Kakor znano, bi se bil Levine rad povrnil s svojim le-talom spet v Ameriko, toda Chamberlin ga ni hotel več spremljati. Zato se je prvotno domnevalo, da ga bo spremljal na njegovem povratnem poletu francoski letalec Drouhin. Po-zneje so nastala med obema iz raznih vzrokov večkrat nesog-lasja, ki pa so bila v posled-njem času spet docela porav-nana.

Ko je torej prišel danes po-poldne Levine na letališče, si je dal pripraviti in pognati svojo "Miss Columbijs", češ da bo na-

pravil le kratek polet nad leta-liščem. Ko pa je bilo letalo v teku, se je Levine dvignil v zrak ter odletel v smeri proti Angliji. Čim je letalec Drouhin, ki je bil o begu Levinea nemudoma ob-veščen, zvedel za dejanje svo-je nezvestega tovariša, se je takoj pognal z letalom "Goliath" za Levineom, ki se je hotel prav-jo amerikansko rešiti svojega francoskega tovariša.

LONDON, 29. (Izv.) Levine je pristal na letališču Croydon bli-žu Londona ob 16.04. Po svojem pristanku je izjavil novinar-jem, da namerava izvršiti sam svoj povratni polet iz Londona v New-York, in to čim bodo do-voljevale vremenske prilike.

Letalo "Pride of Detroit" prispelo v Anglijo

LONDON, 29. Ameriško leta-lo "Pride of Detroit", ki ga vo-dita letalca Brook in Schlee in ki je odletela v soboto zjutraj ob 11.44 iz Harbour Grace na Novi zemlji, je pristalo včeraj ob 10.30 na letališču v Croydonu blizu Londona. Letalca, ki sta se namenila poleteti okrog sveta, sta rabila za polet iz Harbour Grace v London 22.19 ur. Proga, ki sta jo preletela, znaša 3800 km. Letela sta s po-vprečno brzino 173 km na uro. Imela sta srečo, da je v njuno smer pihal veter.

Polet je potekal sprva prav u-godno, pred ciljem pa se je mo-ralo letalo boriti z dežjem, mrazom in vetrovi. Svoj polet nameravata dovršiti v 21 eta-pah v skupni progi 35.535 km. Danes zjutraj ob 8.30 sta letalca odletela proti Stuttgartu v Nem-čiji, odkoder bosta najbrž že ju-tri nadaljevala svojo pot proti Beogradu.

Izid letniške tekme na progi Beograd-Varšava-Beograd

BEOGRAD, 29. (Izv.) Danes popoldne so se vrnili letalci, ki so se udeležili letalske tekme Beograd-Varšava-Beograd. Polet je bil izredno težak, ker so vladale po vsej progi skrajno neugodne vremenske prilike. Od 14 letalcev, ki so včeraj starta-li v Beogradu, je prispelo v Varšavo in od tam nazaj v Beograd komaj 6, dočim so bili ostali re-di defektov pri motorju in vsled nevihte prisiljeni, da spotoma pristanejo. Največjo smolo so imeli čehoslovaški letalci, iz-med katerih ni niti eden dospel v Varšavo. Zmago je odne-sel jugoslovanski pilot Stržen-ski. Njegova zmaga je tem po-membnejša, ker je letel na leta-lu, ki je bilo izdelano doma in sicer v tvornicah v Novem Sa-du. Drugi je prispel Poljak Zrinski, tretji jugoslovanski ka-petan Zupančič. Letalcem so priredili na beograjskem leta-lišču viharne ovacije.

Silen tajfun na Japonskem

Nagasaki pod vodo

TOKIO, 29. (Izv.) Po zapad-nih pokrajinah Japonske je div-jal strahovit tajfun, ki je po-zvročil materialno škodo ter za-hvaljal tudi večje število člove-ških žrtev. Mesto Nagasaki je vse pod vodo. V predmestju Ko-chi in na otoku Shikoku se je zrušilo nad 400 hiš. Doslej je bilo najdenih nad 50 človeških žrtev. Po dosedanjih poročilih se ceni samo v mestu Nagasa-kiju in predmestju Kochiju od tajfuna povzročena škoda na 4 milijone jenov. Porušili so se mnogi mostovi in so bile pretr-gane vse telefonske in brzojav-ne zveze, tudi ceste so popolno-ma poškodovane. Radi tega se je pojavila bojazen, da bo od tajfuna prizadeto prebivalstvo trpelo lakoto. Oblasti so pripra-vile obsežno pomožno akcijo. Tudi mnogo letal bo pohitelo na pomoč prizadetemu prebival-stvu.

Nanking padel

PEKING, 28. General Sun-Cang-Fang, poveljnik čet sever-nih nacionalistov, je koncem minulega tedna zavzel Nan-king.

WASHINGTON, 29. (Izv.) Mi-nister za mornarico je odredil nekaterim vojnim ladjam, naj se podajo na ocean in naj sku-šajo izslediti letalca Redferna, ki je odletel v četrtak iz Bruns-wicka preko oceana v Brazilijo in o katerem ni od tedaj nika-ke vesti.

IZJAVILA ZAPOSLOVANJE
TRSTVA 22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-80

netila okoliščina, da so mu ruski emigranti, ki so se začasno mudili v Helmnu, izkazovali nenavadno spoštovanje. Nekada dne je deček celo prejel pismo z naslovom: »S. M. G. D. Aleksej«. To okoliščino so dale dopisniku imenovanega poljskega časopisa pobudo, da je v družbi dr. Boguslavskega, ki je nekaj časa zdravil mladega Zenjo, obiskal pretežnega carjeviča, ki biva sedaj v Bidgošću pod imenom Zaruk. Pri tej priliki je ugotovil, da je mladi Zaruk neverjetno podoban ruskemu carjeviču Alekseju; njegova niska, slabotna postava, njegova šepavost na levi nogi, vse se je čudovito ujemale z zunanostjo nesrečnega ruskega prestolonaslednika. Na vprašanje, kako je ušel boljševikom, je pretežni carjevič odvrnil, da ga je neki star kozak, ki je pozneje umrl, vzel s seboj in ga odvedel v Nemčijo, kjer se je izdal za nemškega vojnega ujetnika. Na vprašanje, kaj se je zgodilo z njegovimi starši, mladenič ni hotel odgovoriti. Dejal je, da ima štiri sestre, da se je rodil 14. februarja leta 1904. ter da je živel v Petrogradu, Carskem selu ali v Narvi, kjer je njegov oče »plačeval 50 generacij«. Njegova najmlajša sestra da se je imenovala Anastasija. Ostale tri sestre so kazale veliko naklonjenost do nemščine in so se rade razgovarjale v tem jeziku z materjo, kadar jih oče ni slišal. Na vprašanje, kje in kako je bil vzgojen, je mladenič odvrnil, da je imel domače učitelje, katerih imen pa se ne spominja več. Na opombo dopisnika, ali se kdo izmed učiteljev ni mogel imenovati Gilliard ali Gibbers, je mladi emigrant ostrel in ni hotel odgovoriti. Iretični carjevič razume dobro francosko, angleško in nemško, a te jezike slabo govori, ker jih že dolgo časa ni govoril. Dopisnik bi bil rad izvedel še druge podrobnosti, toda mladenič ni hotel več odgovarjati na njegova vprašanja.

Jubilejna razstava sv. Vavilava v Pragi

Povodom tisoletnice smrti sv. Vavilava, češkega narodnega patrona, se bodo vršile v Pragi velike narodne slavnosti. Ob tej priliki bo tudi prirejena velika razstava, na kateri bodo razstavljene vsi predmeti in spomini, ki se nanašajo na življenje in kult sv. Vavilava. Ker bo bodo uredili znameniti kulturni zgodovinarji, bo razstava obenem zanimiv dokument ki bo vzbudil zanimanje v vsej svetovni javnosti. Razstavo bo priredilo združenje sv. Vavilava pod okriljem škofa Podlaha, ki je na glaslo kot odlični poznavalec kulta in dobe sv. Vavilava.

Bolgarska in veliki mednarodni kongres - Priprave za zasedanje Družbe narodov.

Bolgarsko časopisje v zadnjih dneh mnogo razpravlja o važnosti in pomenu bolgarske udeležbe na zadnjih mednarodnih konferencah, ki so se že pričele ali pa se bodo pričele v kratkem. Pretekli teden je bolgarska delegacija odpotovala v Pariz, da se udeležijo konferenci medparlamentarne unije, ki je bila odprta na dan 27. septembra. Bolgarska zastopnica z enim delegatom, ki je že odpotoval. Bolgarski tisk posveča veliko pozornost bolgarskim gospodarskim vprašanjem in se nada, da bo ta konferenca mnogo pripomogla k zboljšanju svetovnega gospodarskega položaja. V poslednjem času, zlasti od tedaj, ko je Bolgarska sklenila z Grško dogovor o likvidaciji bolgarskega kulturnega imetja v grški Macedoniji in Traciji, so bolgarski listi začeli kazati veliko zanimanje za položaj bolgarskih narodnih manjšin v inozemstvu. K evropskemu kongresu narodnih manjšin, ki se je sestel te dni v Ženevi, so prijavile svoje udeležitev tudi bolgarske manjšinske organizacije iz jugoslovenske in grške Macedonije, toda — kakor znano — niso bile sprejete. Do sedaj pa niso listi objavili o tej stvari še nikakih komentarjev.

Največje važnosti za Bolgarijo je po mnenju bolgarskega časopisja letošnje zasedanje Družbe narodov, ki se bo pričelo dne 7. septembra v Ženevi. Na to zasedanje bo odposlana letos nenavadno številna delegacija, kateri bo načeloval bolgarski finančni minister, ki je izdelal za finančni odbor Družbe narodov obširno poročilo o gospodarskem položaju Bolgarske. Vsebinska tega poročila ni znana, a vendar ni težko uganiti, da stremi ministrovo poročilo za tem, da izpolnjuje gotove olajšave pri plačevanju vojnih reparacij in eventualno tudi kako — posojilo. Listi dokazujejo lojalnost, s katero izvršuje Bolgarska svoje obveznosti, ki jih je sprejela pri sklepanju nemških pogodb, in med drugim tudi namiguje na ugovitve medzavezniške vojne kontrolne komisije, ki je nedavno dovršila svoje delo. Kampanja za olajšanje bremena vojnih reparacij se vodi sistematično že več mesecev. Kar se tiče posojila, ki ga skuša dobiti Bolgarska pri Družbi narodov, so nekateri listi (kakor n. pr. narodno-liberalna »Nezavisnost«) mnenja, da eno samo posojilo ne bo Bolgarski prav nič pomagalo, ako se ji obenem ne olajša breme vojnih reparacij.

Romunsko železnice in politična stranka.

V sedanjem romunskem gospodarskem življenju tvori najvažnejši problem reorganizacija romunskih državnih železnic. Pri tem vprašanju imajo največji vpliv liberalci, t. j. stranka veleindustrijalcev, ki ima v zakupu vse železniške dobave premoga iz Potrošanja. Stroški železniške uprave za prevoz znašajo celih 35 odstotkov celokupnega železniškega proračuna. Razen tega prevoz iz Potrošanja je slab, ker vsebuje mnogo šepila in zelo škodljive lokomotive, ki jih merajo popravljati najmanj trikrat na leto. Ko so pri romunskih železnicah kurtii s poljskim prevozom, ki kljub carini in prevoznim stroškom ni dražji od potrošanskega, so lokomotive vzdržale brez popravilja cel tri leta. Potem, ko uprava romunskih železnic »ekonomizira« samo v prid liberalne stranke in na škodo države.

DNEVNE VESTI

Naš novi podlistek

Danes začnemo objavljati nov podlistek pod naslovom »Dva dni med težkimi zločinci«. Pisatelj podlistka podaja v njem preznimivo sliko ustroja moderne kaznilnice ter opisuje v najzanimivejših potezih življenje njenih stanovalec-kaznjencev na podlagi lastnih vtisov. Popelje nas torej za par dni v svet, ki je sicer med nami, a je vendar tako daleč od družbe, da je kljub temu vsem popolnoma nepoznana dežela. Koliko se javnost ne zanima za usodo zločincev, preden jih zadene zaslužena kazen, posebno pa ob času procesov? A kaj in kako je z njimi potem, po obsodbi? Odgovor na to vprašanje dobi čitatelj v našem novem podlistku, kjer nam je pisatelj namizal z veliko pripovedno spretnostjo nebroj slik iz tega življenja, ki se odigrava tik za plotom človeške družbe.

Po tem kratkem podlistku začne izhajati daljši roman, ki ga pripravljamo. Z njim bo ustrezno tudi onim čitateljem in čitateljicam, ki dajejo prednost podlistkom take vrste.

Naše dekle

Pisali smo v našem časopisju že o izseljeniškem vprašanju, pisali smo o ženi kot materi, stebri bodčnosti, ki bo ohranila bodočo človeška pokolenja, vprašanje, ki ni aktužno samo za nas, pač pa za celo Evropo. Nismo pa še govorili o našem — dekletu. Vsaka mati, vsaka žena je bila nekoč dekle. Zato je logično: kakršno je dekle, taka bo mati. Zato naj bo to razmišljanje le predgovor pisanju o naši ženi.

Kadar si predstavljamo naše dekle, si mislimo pisano ruto, kostanjeve lase, spletene v dolgo kito, mislimo na rdeča lica, na sanjave oči, na sveža usta, na priprosto kmečko krilo, na veselo in svežo besedo, na srmežljivo rdečico, ki ji oblije obraz pri vsaki opazki besedi, na zdrave mislimi in na krepko srce. Zraven si mislimo kočo s slamnatno streho, podprto kot bi s težavo nosila breme tega pomezjskega življenja, mislim si zraven belo in kamnito kraško hišo, katere streha je rdeča kot so rdeča lica zdravega dekleta. Mislim, kadar mislim na naše dekle, da je ona pridevnik, ki označa naše domove, naše kraške planjave, suha skalna jezera, vipavske vinograde, med katerimi se belijo jerbasi, ki jih prenašajo dekleta v pisanih oblekah.

Tako sanjam jaz naše dekle. Močno in sanjavo, trdno kot kraška skala, in usmiljeno mehko kot naša pesem. Srmežljivo kot rdeč nagelj na oknu, delavno kot tovarni osilček sredi Čičarije. Tako jaz sanjam naše dekle in doma. Vidim pa dekleta raztresena daleč z doma, po mestih v kuhinji, v pralnici, na vodi, vidim jo na trgu itd. Vidim jo na ulici, ko nosi svoje moči v tovarno, kjer požira prah in psovke, prisluškuje zapeljivim opolzkim besedam svojih sodelavk in sodelavcev. Vidim jo, živ anahronizem na tratosarji, na moško ostrizeno, parfimirano in naivno radovedno. Vidim jo neizkušeno na vlaku, ko se vozi v tujino in iz tujine.

Dočim možkemu služba v tujini ne prinaša takih nevarnosti, ker močan je on in zna vzdržati, je nasprotno za dekle, ki bo nekoč mati — »pohajanje« po svetu lahko zelo pogubonosno. Kljub vsem zahtevam modernih žensk, da so one v enakopravnosti z moškimi vredne in sposobne za vsako delo, vsakdanje življenje ugotavlja, da stroj razjeda žensko telo in — žalibog tudi žensko dušo, to mehko roko, ki je nam vsem bila vodnica v nežni detinski dobi. Stroj, ta bogataš moči, ta murla moderna stvar, ki so jo ustvarili moderni ljudje — uničuje pri ženi materinstvo, ter ji jemlje tako njeno edino življensko nalogo, zelo pogubonosno. Ko enika življenja izljudi, svojo mater v senci stroja. Naša dekleta, ki gredo v mesta, bodisi kot služkinje, bodisi kot tovarniške delavke, se vrnejo domov popolnoma izpremenjene. Le pogledje po deželi. Na prvi mah boste spoznali dekle, ki je s službo v mestu.

Razumljivo, da naša dekleta teče v mesto. V mestu so boljše službe kot na deželi, v mestu je delo lažje, tudi zabava in prostost je tam. Ali ne pomisliti se na to, da je tam sto nevarnosti in še več. Pozneje pride razočaranje ali se naveličajo in dekle se vrne domov. Toda ni več za kmetско delo, ker se je omehužilo in sploh postalo drugačno.

Vsa to so stvari, ki se zdijo na prvi pogled malenkostne. Toda vendar si je treba postaviti vprašanje, ali ni beg mladih deklet v mesta beg za vsako ceno, že nekaka bolezen, o kateri bi bilo vsaj vredno razmišljati. Kjer narekuje to nedolžna potreba, je seveda zastoj razmišljati. Toda v koliko odstotkih žene dekleta z doma res njuna potreba po razbremenitvi staršev?

Zato, zaposlimo naša dekleta doma, saj ona ne spadajo v mesto, one so doma med lepimi romantičnimi kotli, med našimi idiličnimi polji, kjer se njih pisana ruta tako lepo prilaga pisanemu polju, zelenemu travniku in prostem vinogradu. Zdravih in krepkih mater potrebujemo mi, jih potrebujemo naša država in jih potrebujemo vse človeštvo. Krepke pa bodo le, če bodo rastle tam, kjer so bile vajene. Mesto jih mehkuži in kvari, ker niso zrastle v mestu.

D. B.

Mlekarjem v vednost

Včeraj zjutraj so bili na cesti, ki vodi iz Bazovice v Trst, in sicer pri užitinski hiši nad Lonjem, ustavljeni vsi mlekarji in mlekarice, ki dobavljajo mleko v tržaško občino po oni cesti. Presečenje je bilo veliko in sicer ne samo radi tega, ker je prišla komisija neprizadeženo, ampak predvsem, ker ni bilo med komisijo, kakor pač po navadi, uradno obveščeni ljudi. Nasprotno, komisija je bila popolnoma privatne zunanosti z g. ravnateljem tukajšnje mlekarne Sorensine in z nekaterimi uradniki. In ravno to dejstvo, da je vodil celo zadevo ravnatelj največjega konkurenčnega zavoda mlekarjev z dežele na splošno, je vzbudila ta komisija pri poslednjih upravičeno radovedno razburjenost.

Da pojasnimo prizadetim ljudem vso zadevo, sporočimo tem potom, da smo se v to svrhu obrnili na pristojna mesta, in sicer tako na tukajšnji užitinski urad, kakor tudi na g. ravnatelja Sorensine samega in smo prejeli sledeča pojasnila.

Komisija, ki išče podatkov od mlekarjev, ki dovažajo mleko v Trst — ni poslana od oblasti, temveč je privatna zadeva pokrajinske fašistovske zveze trgovcev. Namen komisije je pa edino informativnega značaja, da zvedo koliko, kakšno mleko in odkod prihaja v Trst.

Vsako nadaljnje razburjenje od strani mlekarjev z dežele radi te komisije je torej brezpredmetno in jim podatki, ki se od njih želijo, ne bodo mogli škodovati, ker se zbirajo samo v statistične svrhe.

Prebivalstvo Rima.

Uradni list rimskega guvernerja poroča, da se je prebivalstvo glavnega mesta od aprila meseca povečalo od 827.000 na 843.000. Od popisa jih je bilo 8000 na novo vpisanih v mestni register, ostali so se pa stalno preselili v Rim.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG.

Trst, 29. 8. 1927.

Vsled zadnjih vremenskih katastrof je trg na marsičem pridobil, a tudi na marsičem izgubil. Blaga — posebno okoščanskega — je bilo večerj in danes precej več — padla je njegova kakovost, kar je tudi jasno, kajti mnogi so bili prisiljeni prinesiti blago na trg, ki še ni bilo prav dobro. Vendar pa to ni posebno škodovalo splošni sliki trga, življenje trga je bilo živahno, kupcije skoro lepe in številne.

Povpraševanje po kraškem krompirju je vedno večje. Kraška skalnata zemlja daje namreč izvrstne, zunaj rudeč krompir, ki se posebno podaja tržaški kuhinji. Vendar pa je tudi krompir druge vrste našel dovolj odjemalcev. Fižol ostaja na dosegašnji višini.

Na sadnem trgu igrajo sedaj odločilno vlogo češnje. Cene so zmerne in dovoljujejo gospodinjstvom nabavo za češnjeve kompote. Zato so kupcije s češnjami slabše v količini, kot v številu. Lepo se držijo bruske. Tudi jabolka in bruske doprinesejo k življenju trga. Posebno se trga z jabolki specializirano. Razne vrste so lepo razvrščene. Iskana so kanadska jabolka in pa veliko sadja. Grozdje ne napreduje preveč dobro. Ako se namreč malo odlikuje v kakovosti, gre kakor specialiteta in stoji s ceno veliko previsoko. Pri tem seveda trpi tudi grozdje srednje vrste. Vipavska dolina vpliva še zelo malo na trg z grozdem. Vidi se, da je grozdje nekoliko zakasnelo.

Na splošno je bil trg malo slabši kot zadnje dni, nikakor pa slab in v kupčijah srednji.

Cene na trgu so bile danes — v pondeljek — sledeče:

Zelenjava: česen 160—180 za stot; rdeča pesa za kuho 80—140;

navadna pesa 120—180; navadno zelje 40—140; vodne čimje 60—100; čebula 40—60; fižol v stročju 50—240; fižol za kuhanje kvasit in svetlo rumen 50—200; fižol nov 180; ločile 120—300; malinane 80—140; zelenorudeča paprika za kuho 100—180; krompir 54—70; paradižnik 80—220; radič 80—440; spinata 150—300; buče za kuho 100—250.

Sadje: fige 50—100; indijske fige 90—100; limone zaboj 38—45, jabolka 100—120; bruske 60—350; bruske 100—450; vodne mešane 200—300; češnje 40—100; grozdje 120—320.

Cene brutto per netto. Na drobno so cene 20% višje.

Sezona lubenic končuje. Polagoma izginjajo počestne stojnice in tudi kričanje prodajalcev na trgu je odnehalo. Le tupatam udarja še v oko živoreduča barva narezane sadu, ki je tako priljubljen v našem mestu. Čudno je, da niso cene vsled končujoče se dobe »angurij« skoro nič narastle. Velikih jaderenic, napolnjenih z lubenicami sedaj ne bomo videli več v mestu za dobo enega leta.

Nalezljive bolezni v našem mestu

V času od 21. avgusta do 27. avgusta 1927 so bili v našem mestu sledeči slučajji nalezljivih bolezni: Davica 4, škrlatica 6, legarjeva mrzlica 26, paratifus 4. Umrla je ena oseba na škrlatici in ena na legarjevi mrzlici.

Iz tržaškega življenja

Tragičen konec mladega delavca

V kamnolomu inženirja Romanca Ilirica v Sv. Štefanu pri Opertalju v Istri se je večerj predpoldne dogodila grozna nesreča, pri kateri je mlad delavec izgubil življenje. Okoli 11. ure je 25-letni podajač Karel Ružnjak, doma iz Bračane pri Buzetu, pripravil v omenjenem kamnolomu mine, ki jih je basal s smodnikom, katerega je hranil v zavrtku poleg sebe. Pri tem opravi se je iz neznanega vzroka — najbrž ker se je pri besanju ukresal od skale kaka iskra — zdelci vžgal smodnik v zavrtku, ki ga je bilo približno za kilogram. Pri tem se je razvil ogromen plamen, ki je Ružnjaku vžgal obleko in strašno opeklo po vsem životu. Navzočni delavci so priskočili k nesrečnemu tovarišu, mu naglo strgli z života gorečo obleko ter mu skušali na kak način pomagati. Ker so spoznali, da je njegovo stanje zelo nevarno, so ga nato prepeljali v Motevun, kjer je nesrečni mladenič dobil prvo zdravniško pomoč od tamošnjega zdravnika dr. J. De Franceschija. Z zdravniškim avtomobilom je bil nato siromak prepeljan v tukajšnjo bolnišnico, kjer ga je pa kmalu potem smrt rešila strašnih muk.

Tragična podrobnost: Nesrečni mladenič zapuša mlado ženo, s katero se je poročil komaj pred tremi dnevi.

Avtomobil se prevrnil v jarek. Ena oseba hudo poškodovana.

V nedeljo zjutraj se je trgovec Ivan Guarnini, stanujoč v ulici Industrija št. 49, vračal s svojim avtomobilom, v katerem je sedela tudi njegova 29-letna žena Roža, iz Postojne, kjer je bil na izletu, v naše mesto. Na nekem razpotju v bližini Prestranka je privozil naproti avtomobilu neki kolesar, ki je iz neznanega vzroka vozil križem po cesti. Da bi se mu ognil, je Guarnini v zadnjem hipu zavil naglo v stran, toda pri tem je avto zdrčal s ceste ter se prevrnil v jarek. Dočim je Guarnini pri nezgodi izkupil samo s prestanim razburjenjem, je njegova žena padla tako nesrečno, da si je hudo razmesarila levo stegno ter si tudi zlomila kost. Guarnini je z velikim naporom spravil avto, ki pri nezgodi ni mnogo trpel, zopet na cesto, položil nesrečno ženo vanj ter jo prepeljal v postojnsko bolnišnico, kjer je reva dobila prvo pomoč in je bila nato tudi pridržana. Večerj zjutraj je bila Guarninjeva na lastno željo prepeljana z avtomobilom rešilne postaje v tukajšnjo bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti približno 6 tednov.

Nesreča pri delu

Z avtomobilom rešilne postaje je bil večerj popoldne prepeljan v mestno bolnišnico 17-letni livarski vajenec Egidij Famea, stanujoč v ulici Lavoratori št. 211. — Fant je snalil v tovarni strojev pri Sv. Andreju neki stroj in pri tem poslu je rabil takozvano svetilko na bencin. Ko je s to pripravil segrel del stroja, ki bi ga bil moral osnažiti, je nenadoma nastal velik plamen ter mu vžgal obleko. Čeprav so mu navzočni tovariši takoj priskočili na pomoč in ga rešili plamenov, je siromak vendarle zadobil hude opekline po prsih in rokah. Sprejeli so ga v dermatološki oddelek, kjer bo ozdravljen — če ne nastopijo kakšne komplikacije — v kakih 15 dneh.

—Pri delu v tovarni pohištva Alojzija Žerjal v ulici Settefontane št. 75, je 19-letni mlajši Ivan Apolinio, stanujoč v ulici Settefontane št. 75, večerj popoldne prišel z desno roko pod klino črkularne žage, ki mu je hudo razmesarila tri prste. V spremstvu nekoga tovariša se je nesrečni mladenič podal v mestno bolnišnico, kjer so ga po prvi pomoči sprejeli v kirurški oddelek. Ozdravil bo v 4 tednih.

V mestno bolnišnico je večerj popoldne prišla iskati pomoči končno tudi 30-letna služkinja Alojzija Kutin, katere se je pri snajenju postelj v stanovanju svoje gospodinje, stanujoče v ulici Chiozza št. 35, precej hudo opekla s špiritom, ki se je po nesreči vnel, po rokah. Ozdravila bo v 10 dneh.

Padel z okna.

9-letni Josip Schubert, stanujoč v ulici Pietà št. 15, se je sinoči skobacal v domači kuhinji na okno, da bi bolje opazoval sovrstnike, ki so se igrali spodaj na dvorišču. Kakor se pač pogostoma zgodi ob takih prilikah, je deček zdelci tako nerodno zasukal, da je izgubil ravnotežje, padel z višine prvega nadstropja na dvorišče in si pri tem zlomil levo nogo pod kolenom. Nesrečni deček je dobil prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor ga je prenesel ded in kjer so ga nato sprejeli v kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral najmanj mesec dni.

Zasodeni zlikovci.

Predpreteklo noč sta dva policijska agenta, ko sta šla po ulici Timeus, zapazila, kako sta dva moška, ki sta do tedaj mirno stala na vogalu blizu gostilne Nala, ki se nahaja v hiši št. 16, nenadoma pričela bežati in pri tem zategneno zažvižgala. Agenti sta na mah uganila, da sta ptička hotela s tem opozoriti o nevarnosti nekoga, brez dvoma kakega zlikovca, ki je bil »na delu« kje tam v bližini. Zato sta opustila zasledovanje bežetih, ki bi bilo sicer skoro gotovo brezuspešno, kajti ptička sta že izginila v stranskih ulicah, — in sta raje šla gledat, kje je ostal.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Cenik najvažnejših stvari v prodajo na debele

Izšel je cenik najvažnejših stvari v prodajo na drobno, veljaven od 27. avgusta do 9. septembra 1927. na goriškem trgu. Cene so sledeče: riž boljše vrste L 1.80, riž navaden L 1.70, koruzna moka rumena presejana domača L 1.20; navadna L 1.10, fine testenine L 3.10, sladkor v kristalih L 7.—, slanina domača L 7.80, slanina ameriška L 7.80, mast L 8.—, semensko olje (Winter) L 5.80, semensko olje fino L 6.40, oljčno olje L 11.—, oljčno olje druge vrste L 10.—, kolonialna kava (Minas) L 21.60, fižol letošnji L 2.20, fižol lamski L 1.60, lenj L 2.20, krompir L —.60, paradižnikova konzerva L 4.50, mleko prisojeno na dom L 1.10.

Oglje iz bukovega lesa od L 55.— do 60.— stot, premog od L 28.— do 30.— stot, les za kurjavo sežagan in spravljen na dom od L 16.— do 18.— stot.

Sklepi upravnega odbora goriške pokrajine, iz seje dne 25. avgusta 1927.

A) Zadeve, ki so se odobrile brezpogojno:

Opaznoleno: Odstop zemljišča Balili za liktorski gozd.

Banjško: Povišek užitnine za l. 1927. za eno četrt.

Medana: Davek na najemnine obč. prostorov za l. 1927.

Števerjan: Oprostitev od plačila kavicje in sicer sledečih oseb Okroglič Alojzije, Bajt Josipine, Ciglič Ivane, Gravnar Bernarda, Zizaj Elize, Maligoj Josipine, Klede Ane in Paglavac Rozalije.

Prvačina: Izprememba obrtnege in prodajnega davka.

Erzel: Prispevek državnemu patronatu za ponesrečene in za socialna zavarovanja.

Gorica: Oprostitev od plačila kavicje Malfatti Marije, Kozmine vd. Karoline, Rozman Marije, Lanthieri Karoline in Zuliani Humberta.

Kobjeglava: Prispevek državnemu patronatu za ponesrečene in za socialna zavarovanja.

Deželna uprava: Stroški za nadaljevalne kmetijske tečaje v letih 1926. in 1927.

Ponikve: Oprostitev od plačila kavicje Ivana in Hvala Antona.

Kojsko: Izprememba davka na živino.

Brje: Davek na obrt, trgovino in patente.

Kobjeglava: Oprostitev od plačila kavicje Birse Leopolda.

Veliki dol: Davek na vozila in služinčad.

Planina: Proračun za l. 1927.

Sv. Lucija: Nabava kolesa za urad.

Stanjel: Prispevek državnemu patronatu za poškodovance in socialna zavarovanja.

Skrilje: Prispevek kmetijskemu uradu v Gorici.

Banjško: Občinska policija.

Deželna uprava: Cenitev vojne škode na zemljiščih deželne norišnice.

Vrtojba: Odstop zemljišča Balili za liktorski gozd.

njun tovariš. Ko sta agenta prišla pred gostilno, sta ugotovila, da je okno nad glavnimi vratni odprto. Ker pa ni navada v Trstu, da bi gostilničarji puščali čez noč okna svojih gostin odprta, sta agenta upravičeno sklepala, da je v gostilnici kak nepovabljen gost. Čeprav jeno vladala grobna tišina. Zato je eden od njiju ostal na trati pred gostilno, drugi pa je šel poklicati lastnika gostilne Alojzija Podgornik. Kmalu potem je ta prišel in odprl gostilno. Tedaj sta se agenta uverila, da se nista motila; ko sta vstopila, sta s svojo navzočnostjo presenetila nekoga možakarja, ki je sedel za mizo in se delal, kakor da se je baš tisti hip prebudil iz sladkega spanja; bil je to Viljem Barčič, star znanec policije. Mož je sicer sivozeleno zatrdel, da je v pijanost zaspal v gostilni in da ni imel nikakih nepoštenih namenov, a izgovarjanje mu seveda ni pomagalo. Moral je slediti agentoma ki sta ga spremlila iz negostoljubne gostilne v državni hotel v ulici Coroneo, kjer bo mož brez skrbi spal in tudi jedel in pil zastoj. Naslednji dan sta mu prišla delat družbo tudi tovariša, ki sta ga usodno noč čakala pred gostilno in ki su jo pozneje izsledili policijski organi. Sta to Peter Errato in Vincenc Zubranich, istotako dobra znanca policije.

Samomor starega urarja

V svojem stanovanju v ulici Sanità št. 24 si je pedsinočnim vzel življenje 66-letni urar Viktor Gregorich; z revolverjem si je pogol kroglo v srce. Ko je došel na lice mesta zdravnik rešilne postaje, ki so ga domači poklicali na pomoč, je bil nesrečni urar že mrtev. Po oblastnem izvidu je bilo truplo prepeljan v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Iz pisma, ki jih je zapustil Gregorich, je razvidno, da je nesrečni šel v smrt radi bade. Policijski organi, ki so kmalu po dogodku prišli na lice mesta, so našli 4 revolverje, ki so jih seveda zaplenili. Ni znano zakaj je Gregorich hranil vse to orožje.

Gabrije: Prispevek državnemu patronatu za ponesrečene in za socialna zavarovanja.

Sompass: Občinska policija.

Medana: Davek na obrt in trgovino.

Telmina: Družinski davek za l. 1927.

Vrtojba: Občinska policija.

Telmina: Preskrba za ureditev del, uničenih radi poplave l. 1926.

B) Zadeve, ki so se odobrile pogojno:

Brje: Davek na živino.

Idrsko: Davek na obrt in patente.

Ajdovščina: Davek na posojila za kuhanje ekspresne kave.

Brje: Davek na vozila in služinčad.

Goče: Davek na pse.

skozi vrata. Zato je na 23. tega meseca, ko je srečal Giordana na poti v urad, stopil k njemu in mu dejal: «No, gospod komendant, ali mislite, zakaj vas ustavljam?» Ravatelj pa se ni zmenil za njegove besede in odšel v svoj urad. V večji ga je znova ustavil Gaier in mu rekel: «Prišel sem, da vas oklofutam, ker ste me vrgele skozi vrata.» Že je dvignil roko, da bo izpolnil svojo obljubo, ko je pritekel uradni sluga in ga zadržal. Kmalu nato je pritekel na pomoč še komendantov šofer.

Za njim je bil zaslišan ravatelj bolniške blagajne kom. Giordano, ki je trdil, da je imel res Gaier neke opravke, ker se pa on kot ravatelj ne vtiha v tako podrobne zadeve urada — ker je delo njegovih poduradnikov — in daje on le navodila, iz tega razloga ni hotel sprejeti Gaierja.

Ker se je občinstvo ob teh besedah pričelo smejati, je predsednik zapovedal, naj se dvorana izprazni. Zaslišane so bile še različne priče, ki pa niso veliko novega izpovedale. Končno je drž. pravdnik v svojem govoru zahteval, naj sodni dvor obsodi obtožena na 1 mesec zaporu in na 100 lir globe. Temu sta oporekala oba obtožnika, ki sta zahtevala, naj se obtoženeц popolnoma oprosti. Sodnik pa je razglasil razsodbo in kaznoval Josipa Gaiera na 3 mesece ječe in na 300 lir kazni s pomilostitvijo. Odvetnika sta vložila pritožbo.

Jesenski izpiti na obrtni šoli.

Jesenski izpiti v delavnicah goriske šole se prično od 1. septembra dalje. Vršili se bodo vsak dan od 8. do 12. ure zjutraj. Učenci bodo izprašani, kakor bo prišla vrsta nanje.

Kje se dobe na novo predpisane avtomobilske luči

Kot smo že zadnjič opozorili v «Edinosti» avtomobiliste, si morajo nabaviti novopredpisane luči za svoje avtomobile. Take, zahtevam odgovarjajoče luči se dobe pri avtomobilski družbi Ribl, ulica 9. avgusta. Sestavlja jih je in potrjuje o njih pravilnosti dolik od tozadnega ministrstva zveza vojnih invalidov.

SOLKAN

Oblastva so razpustila včeraj tukajšnja «Citalnico» — po njenem šestdesetletnem obstoju z motivacijo, da je delovala v nasprotju z nacionalnim redom.

PODBRDO.

Kakor povsod, tako smo imeli tudi pri nas poletje toplo in malo padavin. Suša ni napravila škoda, edino pri otavi se pozna. Ta je že po večini pospravljena. Da ni pričelo v četrtek deževati, bi bila škoda pospravljena. V petek je pritisnil z dežjem tudi mrak. Vrhove hribov je pobelil sneg. Vročina pri nas je že pri kraju. — Tukajšnje vojaško pokopališče, ki je bilo že čez in čez zaraščeno s travo, so sedaj očistili in so ga vzela v oskrbo domača dekleta. Nanosile so na grobove dobre prsti in nasadile rože. Sedaj izgleda prav lepo. — Delo pri cesti napreduje počasi. Prej je bilo zaposleno precej delavcev, sedaj pa jih je podjetje odpustilo. Najbrže nameravajo nadaljevati po zimi. Zaposleno je sedaj komaj 50 delavcev pri obeh podjetjih. Sta namreč dve podjetji, eno ima cesto od meje do vasi, drugo od vasi do Grahovega. — Letovističarjev letos pri nas, kljub toplemu vremenu, ni bilo radi pomanjkanja stanovanj. Vse gostilniške sobe, vsa privatna stanovanja so zasedena. Prej so bili zaposleni na postaji po večini železničarji domačini, ki so stanovali doma, sedaj so prišli drugi, ki so zasedli vsa prazna stanovanja. Poleg teh je še dosti drugega osebja, ki je zaposleno na obojni postaji. Za odpravo stanovanjske misije je prišla železniška uprava graditi stanovanja, v katerih se bodo nastanili železničarji z družinami. Novo poslopje je zgradil tudi tukajšnji krčmar Grohar, tako da se bo tudi v tem oziru zboljšalo.

PODLISTEK

RUDOLF pl. REYA.

Dva dni med težkimi zločinci

Oj zidine, ve zidine, kad bi tugu moju znale, biste ve propalale.

(Nar. pesem.)

Kar je za Ameriko Sing Sing, za Francosko Guyana, za Rusijo Sibirija, za Italijo njeni otoki, to je za Jugoslavijo — Lepoglava. Vsakdo pozna to ime in ve, da je tukaj življenje trpljenje, da je tukaj dom onih, ki jih je človeška družba vrgla iz sebe.

Pod vplivom srednjeveške romantike famoznega «grofa Monte Christa», raznih krivkovic in triptov iz dobe inkvizicije in sploh vsakega temnega črta si še danes marsikdo predstavlja ječo kot ogromno trdnjavo s tri metro debelimi zidovi in majhnimi linami, skozi katere se komaj vidi košček neba. Med temi zidovi, polnimi mistične groze, se vlečejo nizki, zadušljivi hodniki in umazane stopnice, ki vodijo v posamezne

Iz tržaške pokrajine

IZ JAVORJA.

Požar v Obrovu.

V «Edinosti» od minulega torka, opisuje dopisnik iz Obrova, obrovski požar. Prav je to, da se žalostni in veseli dogodki javljajo našemu časopisu. Saj je to res žalostno in za nas sramotno, ker iz nobene naših pokrajin ni manj dopisov v našem časopisu kakor ravno iz Istre. Prvi in glavni pogoj vsakega dopisa, ki naj bo koristen, pa je, da se resnica poroča!

In ravno v gori omenjenem dopisu je g. dopisnik daleč od tega. G. dopisnik trdi dobesedno: «Mimogrede mi bodi dovoljeno omeniti, da na požarišču se ni opazilo kmetov iz sosednjih vasi, da bi pomagali gasiti. Ali pomeni to, da je v naših krajih izginil čut medsebojne pomoči v nesreči in potrebi?»

Iz te pripombe bi se dalo sklepati (ker g. dopisnik ni nobenega videl), da je sedel kje na kakšnem gričku in igral — cesarja Napoleona. Dovolil bi si vprašati gospoda dopisnika, odkod so bili oni možje in mladeniči, kateri so razbili ključavnice in vrata od vodnjaka mežnarja obrovskega.

Niso li bili ti možje in mladeniči Javorci? (To sem omenil, ker so tudi «Novice» poročale da so le domačini gasili). Naši vsi mlajši možje in mladeniči so pustili delo na polju in po skednjih ter tekli na pomoč. Ešli pa so tam tudi Kruščani, Sočanci in Gradiščani. Iz teh treh zanjih vasi pozneje, ker so bolj oddaljeni in so pozneje požar opazili. Od kod so bili oni mladeniči, ki so delali pri brizgalni? So li bili to okoličani ali domačini? Bili pa so tam tudi kr. karabinjerji in financarji ter še drugi mladeniči iz Podgrada. G. dopisnik ni videl tudi naših deklet in žen, kako neumorno so nosile vodo. Seveda iz onega grička se je videl le «krasen» plamen. Da se je rešilo, kar je bilo mogoče, je zasluga materijske požarne brambe in okoličanom, ker domačini so pazili vsak na svoje domove. To je resnica, g. dopisnik, in ne kar Vi trdite! Kaj je g. dopisnik s tem mislil? Res ne razumemo, zakaj hoče blati ne le okoličanov obrovskih. Da ima naše ljudstvo čut medsebojne pomoči, naj g. dopisnik pogleda kako ti nesrečni pogorelici vozijo voz za vozom senu iz okoliških vasi, katero ljudstvo rade volje daruje. G. dopisnik! Poročajte še novice iz naših krajev, ampak — resnico.

Prip. ureduništva. Radi objavljamo to pojasnilo k dotičnemu dopisu. Res bi ne bili radi videli, da bi bil ostal oni dopis brez odgovora, ki naj pojasni stvar. Kot poudarja naš današnji dopisnik, je ena najlepših lastnosti našega ljudstva poleg gostoljubnosti tudi usmiljenje do bližnjega, ki je v nesreči! Obrovski okoličani niso nikakoli izjema v tem pogledu, kar jasno dokazujejo dejstva, ki so navedena v današnjem dopisu. Kot rečeno jih z zadovoljenjem objavljamo. Kolikor pa se tiče našega dopisnika, smo prepričani, da absolutno ni imel namena blati tamkašnjih okoličanov, kajti predobro nam je znan njegov značaj, da bi mogli o njem kaj takega misliti. Bil je — kot pravi tudi naš današnji dopisnik — napačno informiran. Upamo, da je z objavo današnjega dopisa vsa stvar vestransko popravljena.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

naznanja, da ji je došel vagon s semenom špinače več vrst, kateri se razmari dano. Ostale vrste semen detelja, rž in pšenica nam dope s prihodnje pošiljavo.

KMETIJSKI STROJI: Stiskalnice (preše) za grozdje in za olje, grozdni mlinci, plugi, brane in ostali kmetijski stroji so nam tudi dostopni in bodo tekom današnjega dne izcarinjeni ter prepelani v naša skladišča.

TRŽ. KMET. DRUŽBA V TRSTU ul. Torrebiana 19 in Raffineria 7 Telefon 44-39.

Potrtega srca naznanjamo, da se je naš ljubljani soprog in naš skrbni oče oziroma stari oče, gospod

FR. KS. GOLI

posestnik in trgovec v Idriji

nepričakovano naglo, po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, ločil nocoj ob 1. uri od nas in v 80. letu svoje starosti odšel po plačilo k Bogu, kateremu je zvesto služil v življenju.

Pogreb ljubljene pokojnika bo v sredo, dne 31. avgusta 1927 ob 18. uri na mestno pokopališče pri Sv. Križu v Idriji.

Nepozabnega pokojnika priporočamo blagemu spominu in molitvi znancev in prijateljev.

Žalujoča soproga in rodbine: GOLI, VOGELNIK, PRIJATELJ, BÄBLER.

Znanost in umetnost

John Galsworthy

Znani angleški romanopisec, eden največjih svetovnih epikov, ki obhaja te dni svojo šestdesetletnico, je nam Slovencem le malo znan.

Rojen je bil dne 14. avgusta 1867. in izhaja iz stare angleške rodbine; po poklicu je bil odvetnik. Aristokracijo in bogato meščanstvo, ki ga opisuje v svojih spisih, pozna do podrobnosti, zato so njegova dela ena sam velik obratun s to kasto, v katero je po svojem rojstvu spadal tudi on, in ki zapira oči pred vsemi modernimi zahtevami in reformami.

Ko se je Galsworthy pokazal pred svetom pred kakimi osemnajstimi leti s svojo dramo «Pravica» (Justice), si pač nihče ni mislil, da se skrivajo za dramatičnimi prizori tega dela velik epični talent, ki si bo v tolikih letih utrl s svojo besedo pot med najmočnejše sloje občinstva. Ker po pravici povedano, pri dramah je Galsworthy srednje vrste pisatelj in ne dosega sebe kot romanopisec, dasi so njegova dramatična dela zelo učinkovita in na Angleškem zelo izgrajena. To pač izhaja iz tega, ker je pisatelj v prvi vrsti epik in ne dramatik. Njegove znamenitejšee drame pa so razen «Pravice» še «Srebrna doza», «Človekoljub» in «Družba».

Sele vrsto let za tem, ko so bile igrane njegove drame, so izšli tudi Galsworthyjevi romani. Niso se prodali v svet, toda domače občinstvo jih je bralo z vedno večjim zanimanjem. Ljudje iz njegovih del nam stopijo včasih iz knjige čisto blizu, da vidimo pestavo živo pred seboj in ugledamo celo njene gibe. Zdaj pa zdaj odpre bogata pesniška duša svoje bogastvo, ki si je v naše spoznanje. Obraz se nagne do nas, obraz, ki je plemenit v svojem doživljanju, lep v svojem priporjenem miru, buden in sočuten v pogledu iz siljočih oči. Kadar Galsworthy si še poljudino ima pred očmi vselej le angleško deželo; polni griči, žametno zeleni travniki, stara drevesa, živo barvno cvetje angleških vrtov. Iz spisov dihamo s soljo prepričano ozračje Angleške in čuti močan udanost do zemlje, do rastlin, do klime in mest, kot jo čuti vsak, ki je tam rojen in tam živi in kot jo čuti tudi Galsworthy, ki se zdi, kakor da zanj ni druge zemlje na svetu razen britanskega polotoka. Še nihče pred njim ni Londona tako opisoval, kot ga opisuje on.

Njegova dela pomenijo novo duševno obzorje. Med mnogimi romani, ki jih je Galsworthy

napisal, mu je prinesel svetovno slavo roman «Forsyte Saga» (Bajka rodbine Forsyte, bi se menda prevedlo po naše. Galsworthy bajke zahteva, da naslovi ostanejo v prevodu v originalu). Ta roman je visoka pesem meščanstva, ugašena na razdobje, ko se mora isto preorientirati ali se pogubiti. Vsi čari, ki lahko objemajo tako pesem slovesa, obdajajo tudi «Forsyte Saga». Znamenit je tudi njegov roman «Patricij» (pravilno: «Fevdalni gospod»). Ta fevdalni gospod — da povemo na kratko snov romana — se zaljubljuje v ločeno ženo nekega angleškega duhovnika tako zelo, kot se le kdo zaljubiti more, in je ravnatko tudi od nje ljubljen. Toda, če bi se poročil z njo, bi to pomenilo konec njegove kariere. Po tradiciji svoje hiše, po želji svoje družine in po lastnem častihlepu je vse šlo za tem, da postane enkrat prvi minister Anglije. Tu gre zato, ali pusti kariero, ali pusti ljubezen. Bije hud, bolesti poln boj. Srce se upira razumu. Po eni strani ga žene do ljubeče ženske, po drugi strani pa do poklica, ki mu je zahtvan. Končno se lord v bolesti odreče ljubezni in sledi svojem poklicu. Knjiga je prava mojstrovina. Vsa polna je sijajnih popisov lepote pokrajin, večernih tihožitij in jutranjih zarj s svojo očarljivo godbo.

Znan je tudi njegov roman «Črna cvetica». Kot nadaljevanje «Forsyte Sage» je spisal roman «Bela opica» in končno «Srebrna žlica».

Galsworthy živi v tihi, odstranjeni londonski ulici, v prijazni hiši s svojo ženo in dvema posoma; otrok nima. Pri obhajenju z ljudmi je zelo priazen, da je baje prava slast biti njegov gost.

(Dalej na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1157

SEME SPINACE raznih vrst je dopesto. Tržaška kmetijska družba.

SPREJEM dijake na stanovanje in hrano. Jerman, Via Croce 9. Gorica.

PLISSE a-jour, krojačnica za gospe. Največja točnost. Trst, via Commerciale 3, prodajalna. 1198

SOBA za eno osebo 1050; poročna, navsila, zelo močna 1700; topolova 1800, posamezne postelje 160. Türk, Cesare Battisti 12. 1194

20 HL prvotnega črnega vina je na prodaj v koperski okolici. Naslov pri tržaškem upravitstvu. 1195

MIZARSKI vajenec za stroje se sprejme. Mizarica delavnica Manzin & Riosa, Trst, via S. Maurizio 13.

VAZE za konzerve po izredno nizki ceni. P. Oberdan 1. 1141

1000 q hrastovih drv prodam. Terčelj Leopold, Erzelj - Vipava. 1196

SOBE popolne po 1850, druge 1500, kuhinje popolne 750. Postelje z vzmetmi in žimnicami 520. Tarabocchia 6, ex Tintore 1114

GLASOVIRJE, harmonije, orgle itd. popravila in oglašuje Andrej Petar, Gorica, Piazza Vittoria 16/II. 1152

FONTE D'AQUISTO Trst, Corso Garibaldi 1. Najbogatejša izbira srajc in modnih potrebščin za moške. Najnižje cene. Fonte d'aquisto. Trst. 983

DISAVARNICA Romano, Trst, Passo S. Giovanni 2. Bogata izbira. Konkurenčne cene. Pošiljajte na deželo. 1029

BERNARD Raniero, Trst, Via Malcantone 12, tovarna čopičev, krtač, metel iz žime in drugih potrebščin. 984

RESTAVRACIJA «FIAT», Trst, via Battisti 26. Prvovrstna kuhinja. Izvrstna vina in pivo «Dreher». Najnižje cene. Pri cenah vračunajna postrežba. 1004

MARIO CANEVA, avtorizirana mehanična delavnica in napeljava vode in plina. Trst, Via Felice Venezian št. 20. 1071

EMILIO MÜLLER, urarna. Najnamenitejša in najstarejša v Trstu. Via Dante 4. 1086

GABY — Brilantna — Gaby — dobite jo izključno v disavarnici Izidora Katz, Trst, Ponte della Fabbra. 1098

ELEKTRICNE napeljave, svetilniki, električni aparati, po najnižjih cenah. Carlo Padoani. Corso Garibaldi 4, telefon 21-67. 1020

MASSIMILIANO TENZE, Trst, Via S. Lazzaro 19. Zaloga papirja, fine lepenke, pergamen in ovojnega papirja. 1153

TRIE šivalni stroji, novi, in motorno kolo «Excelsior» z sidekarjem, se prodajo po zelo nizki ceni. Lado Petrič, mehanik, Trst, pri Bistrici 105. 1181

DEKLICA s primerno izobrazbo, uobnih starišev, se sprejme kot učenka v trgovino s mešanim blagom. Učila se bo tudi gospodinjstva. Naslov pri tržaškem upravitstvu. 1173

PLISSE vseh modernih vzorcev, a-jour, vzemene na stroj in ročno delo. Trgovina Belihar Carlo, Trst, via Battisti 13. 1182

Industria e Commercio Autoveicoli e articoli tecnici

družba z o. j.

Lastnik ANTONIO QUINTAVALLE

Zastopstvo in zaloga za Julijsko Krajino tvrdke ELLI ZERBONI & Co., TORINO, italijanske tovarne za mehanično in pomorsko obrtnijo.

Zaloga kolesc S. K. F. — KARBURATORJI ZENITH — Alimentatorji WEIMANN, Indikatorji NIVEX.

Kilometerski števec in ure JÄGER. Menjalni kosi za turbine in inozemske stroje.

Naboji acetilena MAGONDEAUX.

919 **Telefon 31-60 — TRIESTE — Via Battisti št. 4**

KUHINJE z marmorja 700, spalne sobe od 1320 naprej, Trst, Via Tessa 18. 1167

TRGOVINA, dobro ideoča, eventualno tudi gostilna, v Cepovnu, se odda v najem. Pojasnila pri g. Eml Kofol, Cepovan. 1183

KONSUMNO društvo v Banah išče krčmarja. Zglaviti se je do prihodnje nedelje. 1188

MICLAVETZ Giorgio, zobotehnik, Trst, Via Zovenzoni 6/L, ordinira od 10-13 in od 15-19. 1160

OBVALO, moško, žensko, otroško po zmernih cenah. Marsich Mario, Riborgo 28. 1161

«ABICA avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 1162

ZLATARNA Albert Poth

Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in kronc. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

Veliki frizerni Salon za gospe in gospode „GIUSEPPE“

Trst, Via XXX ottobre št. 14 (vagal Via Milano 31) Tel. 256.

Specialiteta Ondulacije - Strizanje lasi, sistem Pariz - Vskovrstne dišave - Popolnoma nizke cene. (935) Priporočata se: JERMAN in SILLIPP.

Zavoj za vzorec št. 1. v vrednosti L 60.— za L 12.95.

Vsak dobi:

1.) Stilografično pero, kakor zlato, slično onim po L 300.— 2.) Črnilo trdo, 40 gramov. 3.) Niz biserov, kakor za L 1000.— 4.) Ustnik z belo kostjo. 5.) Brivni aparat, kakor Gillet. 6.) Svilen robec. 7.) Pet voščilnih listov z zavitki. 8.) Zapestne gumbe. 9.) Kinematograf. 10.) Vzornik platna in blaga. 11.) Glavni cenik.

Dostavite L 1.50 za pošiljatev.

Zavoj za vzorec št. 2 v vrednosti L 250.— za L 69.—

Vsak dobi:

1.) Moško obleko, modra jopa in hlače (navedite mere). 2.) Moško srajco iz zefirja. 3.) Moške spodnje hlače iz zefirja. 4.) Par nogavic. 5.) Nosni robec. 6.) Svileno ovratnik. 7.) Amerikansko brivno britve vredno L 20. 8.) Kos toaletnega ali brivnega mila. 9.) Par naramnic, vrednih L 10. 10.) Kos galuna. 11.) Glavnik, dolg, gost ali rek. 12.) Kos magnezija. 13.) Brivni čopič. 14.) Ogledalo. 15.) Posodica. 16.) Glavni cenik. 17.) Vzornik platna in blaga. Priložite L 5 za pošiljatev. Ponudbe z zneskom naj se pošiljajo na naslov

INDUSTRIE RIUNITE
Via E. Corio, Milano.

praksa; ravno tukaj se javlja še toliko problemov, ki spravljajo človeka v zadrego.

Počasi sopiha lokomotiva, počasi se vlečejo vagoni med livadami... med nizkim grčevjem...

«Šta razmišljate, kolega?» me vpraša sosed.

«Pa ništa... brate... dosadno mi je,» odgovorim slabe volje. «Zgleda kao da ste nestrpljivi.» «Možda... Ali osećam tako neugodno čustvo.»

«Dal Mogu potpuno da vas shvaćam.»

Tako je začel najin pogovor. Spravila sva se v galantno razpravo o bistvu in cilju kazni, o urejenju ječ ter sva poskušala rešiti marsikatero zapleteno vprašanje. Omenil sem mu nekoliko del priznanih strokovnjakov.

«To je lepo od vas, toda ta literatura še ni zadostna za poznavanje moderne zakonodaje. Morate vedeti, da človek vedno teži za tem, da si življenje čim bolj olajša in da ga napravi prijetno. Na vseh poljih vidimo ogromen napredek in temu seveda odgovarjajo tudi kazenska zakonodaja. Za-

koni in sploh vse današnje pravo je plod tisočletne evolucije. Povsod, kjer je ljudstvo na višji stopnji kulture, opazamo, da izginjajo zločini proti sigurnosti zdravlja in življenja. Čim večjo kulturo ima kak narod in čim bolj se ta narod množi, se obenem množi tudi zločini.»

Puhnil sem mu dim cigarete v obraz in se zasmejal.

«Zakaj se smejejo? Zdi se vam mogoče neverjetno? Toda prosim vas pogledajte samo kriminalno statistiko. To je najboljši dokaz za oceno kulture pri narodu. Tu boste videli, da se na eni strani res množijo rafinirani zločini kakor n. pr. goljufija, ponarejevanje denarja in menic, zločini proti morali in politični delikti, toda zato izginjajo ali se vsaj redko dogajajo umori, razbojništva in roparski umori. Razlika tiči edino v kvaliteti zločina, kajti ukradeni imovini je mogoče nazaj dobiti ali vsaj nadomestiti — toda kako naj se nadomesti življenje? Vidite, že zaradi tega moramo pozdravljati civilizacijo, četudi se z njo množijo zločini.»

belo, surovo oko stražnika... on se je umiril. Naslonjen na okno gleda daleč, daleč tja proti nebu, razmišlja... misli... zaspan... in šele pozno, pozno v noč se zlekne ob zidu in zaspi.

Tako živi že dolgo let in še vedno bo tako živel, dokler nekakega dne ne pridejo štirje črni možje, da zav... izsušeno truplo v plahto in... onesesejo po noči iz vseh zidov... je pokopljejo daleč ven na samotnem kraju, kjer počiva še toliko drugih nesrečnikov.

Tako približno marsikdo misli, v srcu ga stisne, dih mu zastane...

«Kaj nismo vsi ljudje? Kaj ne čutimo vsi enako in ali sme človek tako postopati? Ali ni kazen groznejša od zločina?»

Usmiljenje čuti do teh neorečnikov, rad bi jim vse odpustil in v svojem nepokvarjenem srcu jim tudi odpusta.

«Toda kaj potem? Kdo popravi krivico? Ali ne bo potem še več zločinov?»

Tako se bori srce s razumom, išče izhoda, toda do zaključka ne pride.

Čeravno nisem tako mislil, vseeno sem potoval z nekim nepri-

jetnim čustvom. Dasi smo se vozili v posebnih vagonih, dasi je zvonela sremska bisernica v molakordih bugarije, dasi nas je pozdravljalo mehko Zagorje z okusnimi hišicami, bogatimi polji in gostim zelenjem, in četudi je jutranje solnce pelo pesem spomladni — vseeno smo vsi v duši pričakovali nekaj strašnega, nekaj tako potresnega, kar nas ne zapusti vse življenje. Vedeč smo, da bomo priče potresnih prizorov, da bomo za spoznanje bogatejši, ker bomo videli ono, kar še sam človek v imenu pravice oboja in kasnuje.

V vagonu je vse utihnilo... Bisernica visi ob oknu, dim cigaret se leno vleče med solničnimi žarki na mladih obrazih se opaža samo ena misel: kakšen vtis bo na nas napravila Lepoglava? Kakšni bodo rezultati našega izleta? Mogoče razočaranja? Saj mi vsi smo še tako mladi, življenje v naših srcih kriči po dobroti in ljubezni, duša nam je vsa polna idealov — in ali ne bo morda ravno to odkrivanje pustilo v nas težke sledove? Teorija ni nikoli tako mučna kakor

praksa; ravno tukaj se javlja še toliko problemov, ki spravljajo človeka v zadrego.

Počasi sopiha lokomotiva, počasi se vlečejo vagoni med livadami... med nizkim grčevjem...

«Šta razmišljate, kolega?» me v

tudi je do bližnjih silno obziren, nobeno pismo ne ostane pri njem brez odgovora, na vsako vprašanje rad odgovori. Ako tudi ni imel nikoli gmotnih skrbi, vendar razume zelo dobro bedo in pomaga, kjer more. Saj sam priznava, da je blagostanje odvisno od tega, da je človek v ugodnih razmerah rojen.

Dasi ima za trpeče v spisih in v življenju odprto srce in je radi tega kakor ustvarjen za odvetnika, vendar ta stan sovraži kar more, dasi ga je precej let sam opravljal. Potoval je mnogo po svetu in še danes hodi večino leta v južne kraje radi bolehnosti svoje žene, on pa je zdrav kot riba v vodi.

Pisati je začel pozno. Šele, ko je imel osemindvajset let, ga je pregovorila zarotnica, (sedaj žena), naj začne pisati. Pisal je bolj radi športa, in radi tega, da svoji miljenki ustreže, nego radi resnega poklica za pisateljevanje. Vendar pa so bila že njegova prva dela zelo zrela, dasi jih on sam ne ceni mnogo. Od takrat je seveda preteklo nad trideset let in v teh tridesetih letih je postal največji izmed živih angleških romanopiscev, danes smatra pisateljevanje za svoj resen poklic; njegove knjige se tiskajo samo v nemškem jeziku v kakih 50.000 izvodih.

Svoje spise diktira svoji ženi v pisalni stroj, tako da pravzaprav on še niti ene črke ni napisal. Pisatelj pač spada med redke izvoljene, katerim je usoda naklonila ženo, ki ga do dna razumeva. V svojem romanu «Forsyte Saga» ji je v Ireni postavil dostojen spomenik.

Pisatelj ljubi in razumeva tudi slikarstvo in glasbo, iz njegovih del se jasno izraža to razumevanje in ljubezen. Iminenit govornik je, za nasvete in kritiko je sprejemljiv, nikoli ne toži ali zabavlja čez svoje bližnje, tudi če sovraženike ne, ki jih je imel spočetka v angleški javnosti obilo. Silno je delaven; le redko da par dni počiva, včasih dela tudi na potovanju.

Lahko trdimo, da je Galsworthy nekak pisateljski prestolonaslednik velikega romanopisca Dickensa, kakor je Bernard Shaw kot dramatik vreden naslednik Shakespeara. Galsworthy je postal klasik, a tudi kot klasik je še vedno upornik. «Kaj pa naj bi bili pesniki drugog», se vprašuje nekdo, «če bi ne bili uporniki?» Njih poslanstvo je, da slišijo udarce jetnikov ob stene ječe in da jih dajo drugim slišati. Da jih dajo slišati tako dolgo, tako krepko in tako pretresujoče, da se ječne stene telesa, duha in duše odpro in bo človek osvobojen. Galsworthy je to poslanstvo s svojimi deli izpolnil in ga izpolnjuje še vedno.

Zeleti bi le bilo, da bi Slovenci dobili pred njegovo sedemdesetletnico kako njegovih del v prevodu, ko itak prevajamo vse mogoče stvari.

-10-

Jubilej pariškega vseučilišča

Znamenito vseučilišče v Parizu takozvano Sorbonne obhaja letos obletnico. Od začetka je nosil to ime zavod za uboge teologe, ki ga je ustanovil Robert Sorbon v sredi dvanajstega stoletja. Ime ustanovitelja je prešlo na zavod, kjer so se gojenci prehranjevali in kjer so se učili, pozneje na teološko fakulteto in končno na celotno vseučilišče. To poslopje je pa postalo s časom premajhno, zato je dal zgraditi kardinal Richelieu leta 1627. novo krasno poslopje, pri katerem so sodelovali vsi znameniti arhitekti in umetniki tedanje Francoske. To tri stoletnico obhaja vseučilišče tudi z razstavo starih listin, podob iz minulih stoletij.

Anton Čehov kot zdravnik in pisatelj

se imenuje delo, ki je izšlo v Parizu. V tej knjizici razpravlja pisatelj o tem, ali je Čehova zdravniška praksa (bil je dalje časa posebejski zdravnik), kaj vplivala na njegova dela. S citati del Čehova pisatelj (Duclos) ugotavlja, da se Čehov kot zdravnik v svojih delih ni nikoli zatajil. Podal je popolnoma verne slike tuberkulo-

ze, alkoholizma, raka, vodenice, epileptike, astme, novrastenije in drugih bolezni. Le v opisovanju duševnih bolezni Čehov kot zdravnik ni bil na vrhuncu. (Tu navaja delo «Bolniška soba št. 6», «Črni menih» in druge). To je mogoče razlagati iz tega, da Čehov kot posebejski zdravnik nikoli ni prišel do tega, da bi duševne bolezni natančneje proučeval. Duclos je mnenja, da je zdravniška praksa Čehovu le pripomogla, da se je poostri njegov pesniški pogled in da ni zašel v različne zmote na tem polju.

Gledališče, kino in koncert v Ameriki

Poglejmo, kako piše o Ameriki znani švicarski publicist Burchler: «Na Broadwayu straši že pol leta neki zanikarni film izra marokanskih bojev. Veža kina je spremenjena v afrikansko pokrajino, luč je narejena v obliki polmesečar, vhod v kino je podoben vratom vojašnice, listke prodajajo skozi križasto okno, pregledovalca sta oblačena v legionarja, s puško in bajonetom. «Up Town» je največji kino Chicago. Neverjetno razkošen. Razsvetljava divje fantastične. V veži so prosti sedeži svetlo zaznamovani. Služabništvo zelo elegantno. Med posameznimi filmi so groteskne varietetne točke. Mesto orkestra so orgle, ki pridejo iz tal z organistom vred, od žive luči obojane. Igrajo Bachove preludije. Med občinstvom je mnogo mater s svojimi otroci. Sedeži stanejo 40 centimov brez izjeme.

Garrick Gaieties je gledališče, katerega glavni program v poletnem času je revija in norčevanje iz kako resne drame, ki so jo v zimi igrali. Tu igrajo parodije na Shawa, Pirandella, Chestertona. Poleg tega je to tudi hudo norčevanje iz stoddotnega amerikanizma. Za otvoritev sezije obljublja režija znano Werflov dramo «Juarez in Maksimilijan».

V njujorškem Levinson-stadionu so dan za dnevom obiskani koncerti. Velik polkrog dvigajočih se sedežev kot pri grškem gledališču. Zgoraj je hodnik s stebri. Enotna cena. Sedeži so kamerni. Kdor hoče udobnejše sedeti, si mora najeti «blazino». Prostor je seveda odkrit. Kadar prične deževati, se parčki stiskajo pod dežnike. Kadi se lahko po poljubnosti, odstrani se, komur in kadar se zljubi.

Zanimiva statistika o čitanju knjig v Združenih državah

Amerika — dežela Koromandija — nas v vsakem oziru potolče. Tako tudi na tem polju. Dočim se izdajo pri nas knjige pri najboljših pisateljih v 2000 do 3000 izvodih, je v Ameriki to drugače. Na primer dela Winstona Churchilla — sedanega angleškega finančnega ministra se prodajajo (prodajajo!) v 4 milijone 38.300 izvodih. Dela Curwooda v 1.843.300; Mrs. Humphry v 1.789.509, Florence Bayly-a v 1 milijon 575.900; H. G. Welsa v 1.383.700, Conan Doylea v 649.000. Zanimivo je, da se na primer v Ameriki ne čitajo tako radi pisatelji Sinclair Lewis in Upton Sinclair, ki se v Evropi toliko čitajo.

Gospodarstvo

Tedenski

gospodarski pregled

29. avg. 1927.

Mednarodni žitni trg je prošli teden spremenil svoje lice: prejšnja čvrsta tendenca na severoameriških tržiščih se je prelevila v šibko, medtem ko je v Evropi zavlada čvrstost tudi tam, kjer so se nahajali trgi v znamenju padajočih cen, kot v Nemčiji. Vzrok za to imamo tudi sedaj iskati v spremenjenih izgledeh za končni rezultat letošnje letine tu in preko oceana. Iz Severne Amerike se je še pred mesecem dni poročalo o preveliki mokroti in o boleznih na pšenčnih kmetih, kar je bilo ugodno za višanje cen, sedanja poročila pa so ravno tako ugodna kot prejšnja neugodna, cenitve o letošnji letini so vedno bolj optimistične. Če se je še pred nedavnim časom pričakovalo, da bo letošnji pridelek pšenice v Kanadi zaočital za 30 milijonov stotov za lanskim, se sedaj ceni, da se bo letos držal na isti višini kot lani. Ta poročila so vzela podlago prejšnjemu spekulativnemu dviganju cen. V teku zadnjega tedna so popustili knezi pšenice v Chicagu od 141% na 137%, in v Win-

nipeg v Kanadi od 150 na 144% cenov.

V Evropi se je pa še pred mesecem dni računalo na bogato letino pšenice in rži; zato se tudi tendenca evropskih trgov tedaj ni strinjala s ono Severne Amerike. V zadnjem času pa je bilo vreme stalno neugodno in sicer je bilo v južnih krajih pre-mako, v severnih pa preveč dežja. Kot znano je suša v južnih krajih precej škodovala vsem poljskim nasadom, manj pšenici, bolj koruzi, krompirju in vsemu rastlinstvu, ki dozori kasneje. V severnem delu Evrope, posebno v Nemčiji in Poljski, katero ne dopušta pravočasno in brez velike škode spraviti pridelek pod streho. Tam je namreč žetev pšenice in rži dosti kasneje kot pri nas v južnih krajih. Vrši se šele sedaj začetkom septembra in koncem avgusta. Večni dež pa ne dopušča, da bi se požeta pšenica posušila in mogla mlatiti. To povzroča dosti škode in zmanjšuje prejšnje dobre izgleda. Trgi odgovarjajo s porastom cen.

Tako mednarodna tržišča. Naš italijanski trg pa živi še vedno povsem ločeno življenje sam za sebe. Iskati je vzroka za to v posebnih razmerah pri nas. Cene so najprej precej popustile in so se šele ob koncu tedna malo izboljšale. Posebno pada večanje razlike v ocenjevanju domačega in inozemskega prideleka: Na borzi v Milanu je od 11. avgusta do 25. avgusta padla domača pšenica od 128.60 na 121.85, medtem ko se je inozemskina inozemska zvišala od 100.— na 101.50 L. Radi pomanjkanja denarja v poljedelskih krogih je še vedno veliko blaga na prodaj, posledica tega je zvečana poraba domačega žita in zmanjšan uvoz iz inozemstva, kar izkazuje tudi statistika: Meseca julija 1927. se je uvozilo 1.530.820 stotov pšenice napram 2.046.900 stotov istega meseca l. 1926., medtem ko se je tekom sedaj zaključene kampanje 1926-27 uvozilo vsak mesec več kot v prejšnji kampanji 1925-1926. Gotovo se je uvoz zmanjšal radi nižjih cen domačega prideleka. Po sedaj izgovljeni statistiki se je uvozilo tekom kampanje avgusta 1925. do julija 1926 18.636.300 stotov pšenice, medtem ko se je tekom zadnje kampanje 1926-27. uvozilo 23.588.310 stotov, torej skor 5 milijonov stotov več.

V Trstu je cena krušni moki tudi šibka. T. U. se trguje po 165 do 175 lir franko trgovina. Koruza šibka, Foxani 156 do 160 sh cif, Plata rdeča 160 sh, rume-na 157 do 158 sh. Oves ogrski dol. 4.10 do 4.20, Foxani 170 sh. Otrobi dražijo in stanejo že 70 do 72 lir franko mln.

Zanimivo je, da raste cena bombažu še vedno. Ze pred časom smo na tem mestu poročali o podražanju bombaža za okoli 40% radi poplave ob Missisipiju. Med tem časom so cene bombaža radi neugodnih poročil o letošnji nasadih in radi delovanja spekulacije rastle naprej, tako da so se sedaj že podvojile v primeri z nizkimi cenami letošnjega januarja.

Če je cena goveji živini radi suše, ki je dosti zmanjšala pridelek krme, jako nizka, se drži dobro cena prašičem in je pričakovati za letošnjo zimo dobrih cen. Jugoslovanski prašiči ne bodo letos mogli dosti konkurirati pri nas, ker prideleka Jugoslavija letos dosti manj koruze kot lani, samo 19 milijonov stotov napram 34 milij. lani. Tudi pri nas se bo letos bržkone pridela precej manj koruze kot lani. Ker je pa koruza glavna krma za debeljenje prašičev, je pričakovati letos visokih cen za dobro rejene živali. Sve-tuje se torej ljudem, da si vzgijo kolikor mogoče prašičev za prodajo po zimi.

Pažnje vreden je tudi izvanredno veliki porast državnih papirjev tekom prošlega tedna. Bodi opozorilo glede te točke na naš članek o vojnoškodnih obveznicah v zadnji številki. Tako so vojnoškodninske obveznice tekom enega tedna porastle za skoro 10% od okoli 64.— na skoro 70.—. Tudi 3½% renta se je precej zvišala, od 67 na 72, in konsolidati od kakih 79 na 83. Sorazmerno torej še največ vojnoškodninskih obveznic, ki so bile prej na trgih jako zapostavljane.

P. V.

Umiranje naših črešenj

Gojitev črešenj je na Goriškem velike važnosti. V Brdih in v Vipavski dolini je črešenja najbolj značilno drevo in krasno se smehljata vsa pokrajina v dobi, ko cvete črešenja. Cvetiča črešenja naznanja najlepši letni čas in uspije v srca poljedelcev novih nad v bližnji pridelek, ki pomenja manj prve letne dohodke. Vrednost tega prideleka prekaša gotovo šest milijonov lir, kar je velikega pomena za naše gospodarstvo v deželi. Odpošiljanje črešenj na goriškem in krmilnem trgu daje povod znamenitemu in odličnemu izvozu.

Toda nemadoma se je pojavila pri naših sadrjerejih nova skrb. Posebno v Brdih so opazili v zadnjem času nekako «kugo» med črešenji, ki da misli-ti. Umirajo stara drevesa, a umirajo tudi mlada. Črešenja, na videz zdrave, so izumrle na mah še polne sadežev, ki pa ni mogel seveda dozoreti. Ginevali po-sebno drevesa, ki rasto na ne-prikladnem svetu, na mokrotnih, vlažnih tleh in na težki zemlji, kjer se voda le težko od-teka. Napadeno so drevesa sta-ra in zanemarjena, a ginevala so tudi mlada in dozdavno zdrava drevesa, medtem ko se je tu pa tam začelo hiranje na ta način, da so se sušile posamezne veje. Marsikatero drevo, ki je že začelo hirati, se je rešilo s tem, da so se odsekale nekatere veje.

Opozorjen na to nenavadno «kugo», sem hotel proučiti vzroke umiranja in sem zamogel ugotoviti, da so navadno umirale črešenja v neprikladni poziciji, toda veje teh izumrlih dreves so imele po veliki večini okrogle luknjice, postavljene v nekakem redu pod popki. Med lubom in belino sem našel male predorčke, ki so se raztezali navpično na glavni predor, na «materni predor», iz katerega so izhajali predorčki. V teh predorčkih so živele breznožne ličinke, belo rumenkaste barve, zelo majhne, dolge komaj 2 mm. iz katerih se razvijajo žuželke, črne po barvi in male po velikosti, psadajoče v vrsto «celeocoteri», ki jih je dr. Hapbacher s kemičnega poskuševališča goriškega istovetil z živalico, ki no-si znanstveno ime scolytus rugulosus Ratze.

Prirodoslovci uče, da ta mala živalica napada poleg črešenj tudi drugo sadno drevje posebno ono, ki peša in je zapuščeno, in s tem pospešuje njegovo smrt, da je pa nevarna tudi drevesom, ki so še zdrava. Sedaj si lahko razlagamo to nenavadno in veliko skrb povzročajočo «kugo» pri črešenjah. To drevo, čeprav tako velike važnosti za nas, ni deležno skoraj nobene brige in ga pušča sadrjerec po večini popolnoma v nemar. Ne skrbi zanje, ne obrezuje suhih vej, sploh se prav nič zanj ne zmeni. Vojna je to umrljivost le še povečala, ker je drevesa oklestila in podrla. Tako zapuščena drevesa so prav lahko postala žrtev omenjene živalice, ki se razmnoži v prava okuževalna ognjišča in preidejo nato na bližnja drevesa in mnogokrat celo na taka, ki so še popolnoma zdrava.

Kaj naj storimo, da preprečimo razširjenje te nesreče? Tudi tu kakor drugod je koristnejše obvarovanje pred boleznijo in higijena nasadov kakor pa zdravljenje. Pred vsem treba boljše gojiti še zdrave črešenja. Gnojiti jim moramo, odstranjevati suhe veje, ki kažejo okrogle luknjice široke približno 1 mm pod popki, obrezati jih moramo do zdravega lesa, v mnogih slučajih se celo priporoča posekanje drevesa v tej zimi.

Če se hiranje črešenj pripisuje zastrupitvi talne vode, potem bi se položaj nekoliko zboljšal, ako bi se odvajanje vode pospešilo s kanali. V vseh slučajih bi bilo dobro in bo dobro posebno sedaj, ko ogroža omenjena živalica naša debela, da se zabrani dostop mrčesa na še zdrava drevesa s tem, da se večkrat pomažejo z apnom, ker potem ne morejo matere, ki plezajo na drevo, da položijo vanj svoja jajčeca, pregristi apnena plast. Tako ravnanje, ki bi se moralo posplošiti povsod, kjer se goji črešenja, se mora napraviti pozimi. Še bolj učinkovita je mešanica, pripravljena s tobačnim izvlečkom, govejo krvjo, apnom in kravjekom, katere se namaže na deblo in na večje veje. Skorja okuženih vej in odsekane veje se morajo seveda sežgati.

Ako posnamemo povedano, veje torej največ obvarovanje drevesa pred boleznijo, za kar se priporoča, odstranjevanje hira-jočih in poginlih debel, odre-zanje suhih vej in mazanje debela s prej omenjeno mešanico. To pa naj se ne dela samo sedaj, ko grozi nevarnost, marveč vedno, ker to zahteva dobra vzgo-jitev črešenj.

(«Gosp. vestnik»).

P. V.-g.

Ali res ni pri nas več trine uši?

Ko je človek dolgo časa bolan, se končno tako privadi boleznim, da bi tu pa tam rad pretrgal navodila, ki mu jih je bil predpisal zdravnik, čeprav bi se moral pozneje za ta prestopke pokoriti.

Tako je s trino ušjo, ki se je pojavila na Goriškem okoli l. 1890., pričeni svoj pohod iz Smari, vasi na Vipavskem. Od tedaj je napravil ta mrčes dolgo pot in lahko trdimo, da je s njim okužena vsa Vipavska dolina in tudi Brda.

Takoj tedaj so se začeli naši vinogradi obnavljati, t. j. cepiti na ameriški podlagi, kar je edini praktični način, izogniti se škodi, ki jo povzroča trina uš. Obnova je napredovala in je imela lepe uspehe tako, da so pri nas že zelo redke trte, ki bi ginevale radi napadov trine uši.

Nekateri vinogradniki, na srečo jih je zelo malo, bodisi, da so pozabili na škodo, povzročeno po trini uši, bodisi, da se vdajajo sladki prevarti, da je trina uš sicer bila, da je pa tudi odšla druga, bodisi, da naravnost zanikajo, da je bila kdaj trina uš sploh pri nas, so začeli mogoče radi nepravilne varčevanja saditi zopet necepljene trte. Kaka prevara jih čaka! Kako jim bo žal, da niso poslušali strokovnjakovih nasvetov in kako jim bo žal truda in denarja, ki so ga izdali za nasad!

Ali je še trina uš? Oglejte si, ne-verni vinogradniki! V Brdih, na Krasu in v Vipavski dolini se lahko prepričate, da je še vedno trina uš, ki se poča tako hitro umakniti z zemljišča, ki si ga je bila prisvojila.

Vse tako zvane samordeče trte, ki jih baje ni potreba cepiti, kakor Klinton, izabela, «trojka» ali šmarica, ki najbrže odgovarja francoski križanki «Terras 20», kakor tudi večina vseh križank od Cuderca in Seibla, so tedaj vse polne trine uši. Celotne nekatere podlage, kakor Riparia Rupestris 3309, so vse okužene. Liste teh trti pokrivajo brežestvili mehurčki, visoki do pol centimetra na spodnji strani listov. Našli so jih petdeset do sto in več na enem listu. Na naših domačih trtah so ti mehurčki zelo redki. Nahajajo se pač tudi na listih naših domačih trti mehurčki, ki jih pa ne smemo zamenjati z mehurčki, povzročeni od listne trine uši, ki se ločijo od onih od trine uši, da se nahajajo na zgornji strani listov. Na spodnji strani lista odgovarja mehurček volatini, ki je obraščena z belim puhom, ki sčasoma porjavi.

Trina uš se razvija zelo zapleteno. Ona živi na koreninah in listih. Nekatere imajo peroti, druge zopet jih nimajo. Ene so moškega spola, druge so ženskega spola in tretje so nerazvite samice, ki se množe partenogenetično, t. j. brez vsakega predhodnega parenja. Trina uš se je močno prilagodila razmerju in podnebu v Evropi. Njen življenjski krog je popoln, t. j. pojavlja se v vseh na koreninah kot koreninska uš, na listih kot listna uš in leta v zraku kakor krilata uš. Dokazano pa je, da so one trte, katere je uš napadla na listju, popolnoma zagotovo okužene od nje tudi na koreninah. Tnih uši na listih kot neovržitljiv dokaz, da je pri nas še trina uš. Zatorej je zelo nespametno saditi necepljene trte.

(Gosp. vestnik).

RAZNE ZANIMIVOSTI

Beda v južni Afriki

V mnogih okrajih kapstadt-ske pokrajine v južni Afriki vlada radi trajne suše velika beda. V mnogih krajih se prehranjuje in oblači več kot polovica prebivalstva z javnimi sredstvi. Ta-

Priznal po desetih letih.

V občini Forstein (na Solnograškem) so dobili dne 9. julija 1917. lovca Ruperta Pfandla in Ivana Trinkerja ustrelišca. Osumljen zločina je bil kmet Friderik Gerharter, ki je bil znan kot divji lovec. Orožniki so ga aretirali, radi pomanjkanja dokazov je bil pa pozneje izpuščen na svobodo. To da orožniki niso mirovali; ves čas so poizvedovali in to dneve so Friderika Gerharterja zopet zaprli. To pot je za morilec priznal svoj zločin.

Zapuščena velikodušnega dobrot-nika.

Pariški zdravnik dr. Rene Appert, ki je te dneve umrl v svojem dvorcu v San Remu pet in šestdeset let star, je zapustil vse svoje premoženje, približno 20 milijonov frankov, Pasteur-jevemu zavodu v Parizu. Svojo bogato zbirko pisemskih znakov in novčanic je pa zapustil svojemu prijatelju v Parizu. Ta zbirka je vredna najmanj en milijon frankov in je slovela pri poznavalcih daleč po svetu kot ena najboljših.

Uspeh oglasa.

Pred nekaj dnevi smo poročali o ravnetelju Mayfair-ove banke v Londonu, Ralphu Meatyardu, ki se je hotel odkrižati osemnajst mesecev starega leva Bonca s pomočjo oglasa. Leva je namreč dobil v jamstvo za neko posojilo, ki ga je dal neki gospe, ki se pa pozneje ni več zglašila. Na oglas, v katerem je hvalil ravnetelja svojega leva Bonco, je dobil never-

jetno mnogo ponudb in ne samo iz Londona, iz Anglije, celo iz Švice so prihajale brzoglavne ponudbe. Bonca je kupila neka dama v Norfolku.

Radi pomote v računu

Francoski notranji minister je s posebnim odlokom zvišal število francoskega prebivalstva od 40.743.851 na 40.743.874. Pri seštevanju posameznih števil zadržnega ljudskega štetja so se bili namreč prezrli prebivalci občine Honnecourt v severni Franciji, 23 po številu.

Berač na letovišču.

V Badgasteinu so se začeli gostje zanimati za starejšega gospoda, ki je živel bolj samosvojje življenje in se le tu pa tam prikazal pri kakem koncertu. Menili so, da imajo pred seboj kakoga visokega diplomata. Dozvalo se je pa — neki Dunajčan ga je bil spoznal — da je to upokojenec, ki dobiva pokojnine 400 šilingov na mesec in ki hodi po dunajskih kavarnah in gostilnah prodajajoč vžigalice. Poleg tega je tudi strasten nabiralec starin. V svojem stanovanju ima zelo lepo zbirko nabranih starinskih predmetov. Vsako leto si privošč nekaj tednov počitka od svojega utrudljivega pozimskega beračenja.

Čudno mesto.

Samo štirinajst milj od Londona leži v grofiji kentski mesto Downe. V tem mestu dobiš pač sedem sto let staro cerkev, ne dobiš pa v njem ne elektrike, ne plina, ne kanalizacije, ne kinematografa, niti ne zdravilca. Vse hiše se razsvetljujejo s petrolejskimi svetilkami, v cerkvi gore izključno samo sveče. Od leta 1914. dalje sta se sezidali samo dve novi hiši. V mestu ni nobene plesne dvorane, nobenega gledališča. Edina zabava, ki jo poznajo domačini, je kolesarjenje in priznati je treba, da si nabavlja večina mladih ljudi obojega spola kolesa, s katerimi se odpravljajo — in po večini ne vrnejo več v to dolgočasno gnezdo.

Roman Novarro.

Roman Novarro je eden izmed najboljših filmskih igralcev. Nekateri so mu odkazali mesto takoj za znamenitim Rudolom Valentino. V glavni vlogi filma «Ben-Hurja» je dosegel svetovni sloves. Sedaj poročajo londonski listi in med njimi posebno «Evening Standard», da se ta igralec umakne z začetkom drugega leta v samostan. Sledi rodbinski tradiciji, ker je njegov brat duhovnik njegove dve sestri sta pa nuni. Seveda je treba sprejeti vsako tako vest s pridržkom, ker se nikdar ne ve, je li resnica ali naj pa služijo take vesti za reklamo.

Tele z dvema glavama

V Guam, mali vasi v pokrajini Lucca, je rodila krava, last vdove Marije Braglia, veliko tele z dvema popolnoma razvitima glavama.

Fordove tovarne avtomobilov v Pragi.

Cehoslovaško zastopstvo Fordovih tovarn avtomobilov je kupilo v Pragi za 1.250.000 čehosl. kron veliko zemljišče, na katerem namerava zgraditi velike delavnice, garaže za avtomobile in traktorje itd.

Zobozdravnik

Dr. SARDOČ D.

ordnirna v TRSTU

Via M. R. Imbricari št. 111. (prej) Via S. Giovanni

od 9-12 in od 3-7

BIRME.

Botri! Predno kupite kak dar, obiščite urarno F. Stermin v Trstu, Via Mazzini št. 43, kjer dobite najnižje cene v Trstu LASTNIK.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omeji. poročtvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čehoval promet, ter jih obračuna

po 4%

veče in stalne vloge po dogovoru. Sprejema «Dinarje» na tek. račun in jih obračuna po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebe kredite.

Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (zade)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod